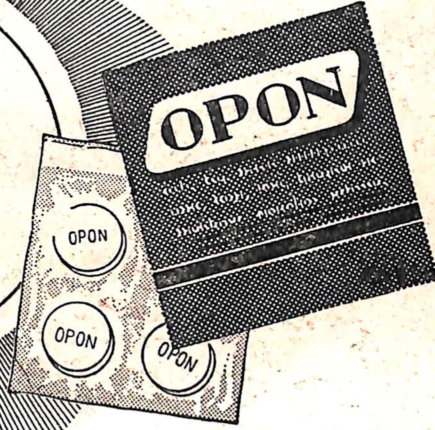

Akbaba
— Demirel tasarruf istedi —
Demirel — Lûtfen kemerlerinizi sıkınız!..
PAHALLILIK

YAZIN
FAZLA
GÜNEŞTE
DURMAKTAN
İLERİ GELEN
BAŞ
AĞRILARINA
KARŞI

OPON

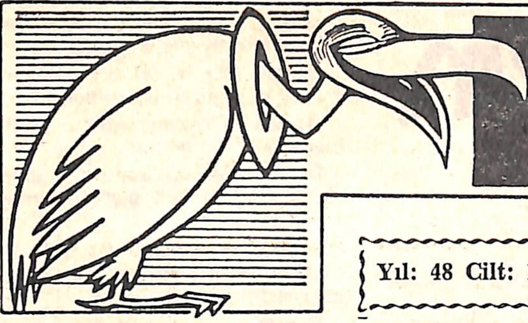
faydalıdır

OPON, baş, diş, adale, sinir, lumbago ve romatizma ağrılarını teskin eder

OPON, bayanların muayyen zamanlardaki sancılarında başarı ile kullanılır

OPON, günde 6 tablete kadar alınabilir

(Yeni Ajans: 3474 — 131)

Yıl: 48 Cilt: 19 Sayı: 36 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 26 Ağustos 1970 * Fiyatı: 125 Krş.

Gidiş o gidiş...

MEVSİM icabı şuraya buraya dağılanlar, yavaş yavaş dönmeye başladılar. Kimisi kaplıcadan, kimisi yaylâdan, kimisi plâjdan, kimisi otelden, kimisi motelden dönüyor. İlk karşılaşma oldukça hararetli olur:

— Ooo, hoşgeldin yahu, nerelerdeydin?

— Sayfiyede.

— Yaramış ama, iyi gördüm seni..

— Yaradı doğrusu.

Ağustos'un göbeğinde yapılan devalüasyon da, tatil gibi kimine yaradı, kimine yaramadı. İlk günlerin şaşkınlığı geçtikten sonra herkes biribirine rasladığında yazlıktan dönmüş tanıdığa bakar gibi alıcı gözle süzüp:

— Yaradı mı? diye soruyor.

Şaka değil, istifçi isen vurdun turnayı gözünden, fırsatçı isen dakikada tavladın milyonu... Aracı-tefeci ve üçkâğıtçı takımı her zamanki gibi dört ayak üstüne düşmenin keyfiyle ellerini uğuşturup:

— Böyle devalüasyona can kurban!.. diye mırıldanıyorlar.

Ama bir de aydan aya aldığı parayla geçinmek durumunda bulunan garibana gidip bakın! bulunan garibana gidip bakın: nın arkasına doğru yaklaştırmak durum-vaziyeti alarak:

— Yandım Allah.. diye gazel atıyorlar.

Oysa son zamanlarda ne kadar umutlanmışlardı!

Personel Kanunu çıkıyordu parlâmentodan... Memurların her bir bölüğü de sendikalar eliyle bildiri yayınlayıp:

— Geçim sıkıntısından öldük, doğru dürüst zam isteriz.. diye feryat ediyorlardı.

Çıktı zam..

Ve ardından devalüasyon çıktı...

Şimdi çarşıda pazarda fiyat etiketleri kanatlarını çırpan kuşlar gibidirler. Giderek gökyüzüne yükselen, giderek erişilmez görünen kuşlar gibi... Ve alacakları zammın hesabını yapmaya kalkışan memurcuklar da şimdi elinden balonu kaçmış çocuklar kadar umutsuz; gözlerini kısmış gidişata bakıyorlar.

Kırk yılda bir sevineceklerdi ki..

Sevinçleri kursaklarında kaldı.

Doğrusunu isterseniz her şeyin fiyatı artıyor memlekette... Benzinden gazyağına, ev kirasından mobilyaya, yedek parçadan elbiseye, mutfak eşyasından gazoza kadar..

Dükkânda gözlerinizi kapatıp herhangi bir mala parmağınızı uzatın:

— Şu kaça?

Tezgâhtar:

— Sekiz lira.

— Yahu, hani üç liraya alıyorduk!..

— Beyim geçti o günler! Yarın bu fiyata da bulamazsın.

Ve herkesin ağzında aynı lâf:

— Geçti o günler..

— Nerede o günler efendim..

— Eskidendi o efendim..

— Devalüasyondan önceydi o..

Tarih kitabında zamanları İsa'dan önce, İsa'dan sonra diye okuturlar. Şimdi çarşıda pazarda yeni bir tarih düşürmüşler: Devalüasyondan önce, devalüasyondan sonra diye konuşuyorlar... Devalüasyondan öncesi, tarih öncesi zamanları gibi bir başka âlem... Bir malın fiyatı on misline fırlamış bile olsa, mazeret veya gerekçe hazır:

— Devalüasyon oldu, böyle oldu...

İlâhi Süleyman bey!..

Yüksek Denetleme Kurulu hoşuna gitmedi, üyelerini dağıttın... Adalet Partisi içindeki muarızlarını tasfiye edip, partiyi budadın... Kokladığımız havadan vergi alıp Bütçe açıklarını kapatmaya kalktın... Bunlar da yetmiyormuş gibi devalüasyonla ortalığı biribirine kattın...

Doğrusu yaman imişsin...

Kolay değil bütün bunları becermek...

Koca İsmet Paşa 1946'da devalüasyon yaptı, 1950'de yıkıldı..

Adnan Menderes 1958'de devalüasyon yaptı, 1960'da yıkıldı..

Sen 1970'de devalüasyon yaptın..

Ve bakalım ne kadar dayanacaksın..

Gerçi demokrasinin icabı budur: Biri gider, öteki gelir, öteki gider, beriki gelir...

Ama vatandaşın aklında hep Bektaşi'nin hikâyesi:

Baba Erenler'i ramazanda oruç yerken yakalamışlar:

— Ne yapıyorsun, ramazan olduğunu bilmiyor musun? demişler.

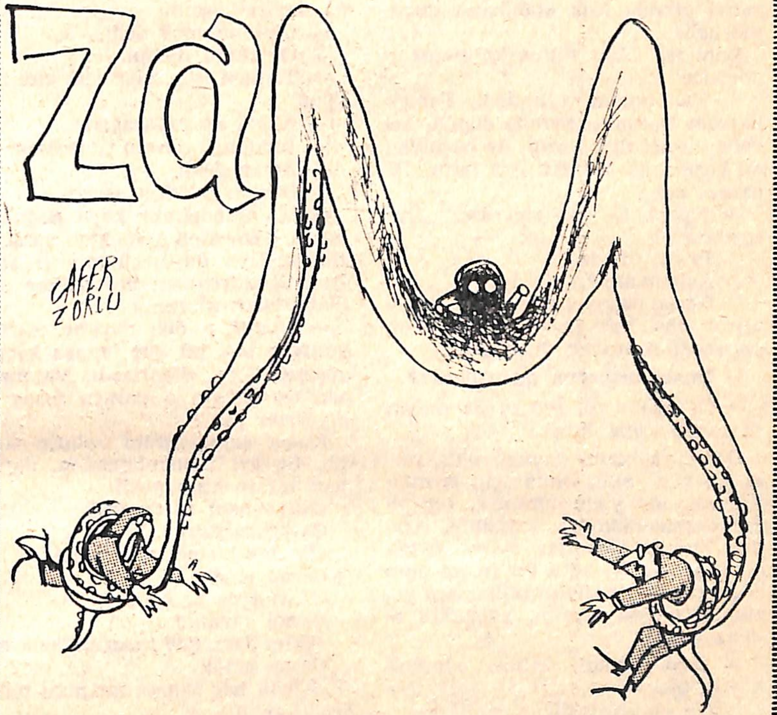
— Ramazan gider gelir, ama ben bir gidersem bir daha gelemem, acımdan öleyim mi?.. diye cevap vermiş.

Şimdi, çeyrek yüzyıldır nurlu ufuklara varacağım diye kemer sıkan vatandaş, Bektaşi gibi düşünüyor:

— Halk Partisi gider, Demokrat Parti gelir; Demokrat Parti gider, koalisyon gelir; koalisyon gider, Adalet Partisi gelir; ama ben bir gidersem, bir daha gelemem...

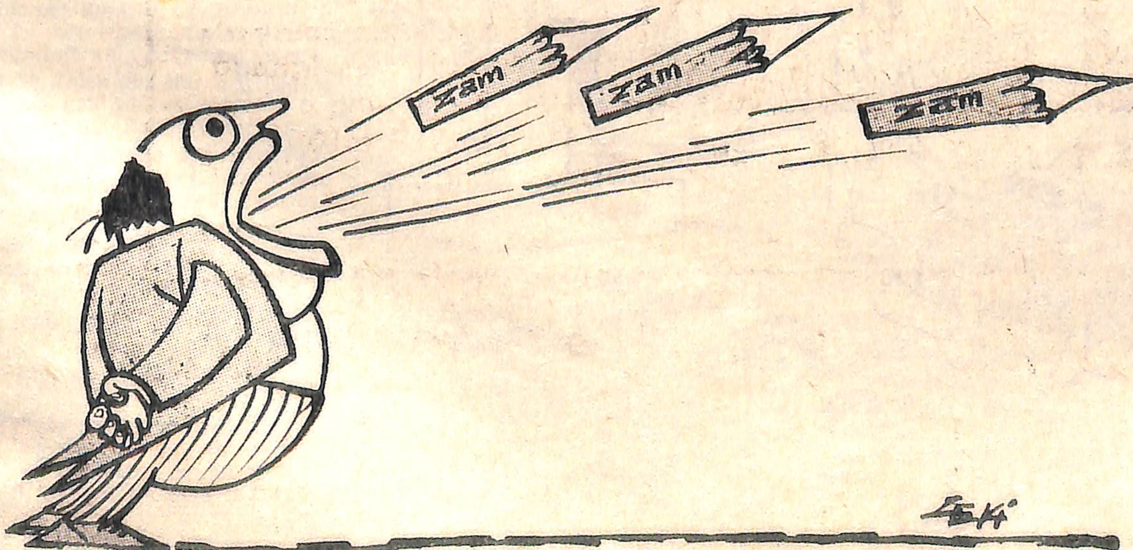
Ne var ki gidiş de o gidiş... Fiyat etiketlerine baktıkça füceten vefat etmek olağan sayılmalı.

AKBABA

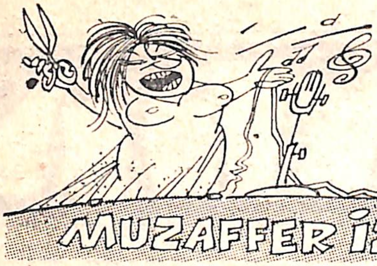

Yazısız

Hindistan füze yapacak. — Gazeteler —

Bizim füzeler!

Sarı kurdelem sarı...

BİZİM dayıyı tanıdınız artık. Ondaki akıl, Allah pis nefeslerden esirgesin kimsede yok. Şöyle 86 yaşına dek yaşayabilirse şayet, tahmin ederim o zaman İsmet Paşa'nın son demlerinde rahat rahat onunla aşık atabilecek duruma gelir...

Beni iki yıldır nüfus kâtipliğinde görünce:

— Vah oğlum vah! dedi. Demek hayatın boyunca, nerede doğdu, nerede ölecek diye yazıp, ay başından ay başına da 500 - 600 lira para alacaksın ha!...

— Pekiyi, ne yapayım dayı? diye sordum.

— İmam ol! dedi.

— Anlamadım?

— Gerçi papaz olsan daha iyi olurdu ama, hele önce bir imam ol, papazlığı sonradan düşünürüz.

— İmam olacağım da n'olacak?

— Ol oğlum ol, sen ol da ondan sonrasını bana bırak.

Dedik ya bizim dayının aklı, maşallah tilki aklı, onun için sözünü tutarak, bir yığın kitaplar, bir yığın dersler almaya başladım. Aradan bir yıl geçtikten sonra, esaslı olmasa bile, iyi kötü bir imam olup çıkmıştım. Evelallah imtihanlara yüzümün akıyla girdim, yüzümün akıyla çıktım.

— Dayı tamam, dedim, atandık köyün birine.

— Oh oh iyi, dedi.

— Para dayı para, parası daha az nüfus kâtipliğinden?

— Geleceğin parlak oğlum, geleceğin.

— Muska şunu bunu mu yazacağım?

— Ne münasebet? Haydi gel bakalım benimle!

Düştüm dayımın arkasına, gittik bir gazete idarehanesine. Poz poz resimler... Oradan başka bir gazeteye, oradan yine başka bir gazeteye... Devrisi günü gazetelerde çarşaf çarşaf röportajlarım:

«Nüfus kâtibiydi, imam oldu.»

«Kâtip Osman, şimdi hatip Osman oldu.»

«Nüfus kâtibiyken imam olan Osman, kâtiplik de hatiplik de memleket görevi dedi.»

Dayım, gazeteler koltuğunun altında sırıtarak geldi:

— Okudun mu? dedi.

— Okudum, dedim.

— Tamam işte, işler saat gibi ilerliyor.

— Şimdi ne yapacağız?

— İmamlığa devam edeceksin.

— Aman dayı!

— Devam evlâdım devam...

Gittik atandığımız köye. Sağolsun köylü, ekmekten yemekten yana bizi sıkıntıya düşürmüyorlardı ama, karımla kaynanam her dakika söylenip duruyorlardı:

— Uyduk o deli dayının sözüne, getirdin bizi bu kuş uçmaz kervan geçmez köye, diyorlardı. Ya maaş, sen de aldığın o paraya maaş mı diyorsun yâni?

Kulak asmıyordum onların sözüne. Üç ayı tamamlamadan, dayımdan bir mektup geldi:

«Kaynananı al da gel!»

Cevap yazdım:

«İyi bir kısmet mi çıktı?»

Cevap geldi:

«Karını da al gel!»

Cevap yazdım:

«Yahu dayı, köy imamsız kalacak.»

Cevap geldi:

«Köylü her zaman imamını bulur, acele gelin!»

Bir gece, yine karımın kaynanamın dırdırları arasında eşyalarımızı topladık. Kaynanam:

— Haydi o deli, biz de mi deliyiz? diyordu.

Karım ise:

— Kimbilir şimdi de bizi nerelere gönderecek? diyordu.

Otobüsten inince dayım karşıladı bizi:

— Haydi, yürüyün hemen eve, dedi.

— Hayrola dayı? diye sordum.

— Hayır hayır!...

— Söylesene dayı!

— Yürüyün hele eve!...

Evde biraz dinlendikten sonra, bizim dayı saatine baktı:

— Tam onaltıda bizi bekliyorlar, dedi.

— Kimler?

— Gazeteciler.

— Aman dayı biz Çağlayangil miyiz?

— Alın bakalım şunları da ellerinize!

Benim elime bir saksafon tutuşturdu, karımın eline gitar, kendinin elinde de bir trompet.

— Amman dayı n'olacak bunlar?

— Yürüyün canım.

Kaynanam:

— Benim elime bir şey vermedin ya, deyince dayım sırıttı:

— Sen solistsin, dedi.

Anlamadı kaynanam:

— Nee? dedi.

— Solist solist, şarkı söyleyeceksin.

— Ben mi? diye bağırdı kaynanam.

— Sen ya.

— Hay sen Allahından bulasın e mi? Ayol ben nasıl şarkı söylerim?

— Söyleyenler senden iyi mi söylüyorlar sanki?

— Dünyada söyleyemem.

— Söylersin söylersin. Damadın onca zamanını harcayarak sizler için imam oldu da, siz onun için şarkı mı söyleyemiyeceksiniz?

— Dünyada olmaz!

Bu kez karım da:

— Dünyada olmaz'ı yapıştırdı. Ben bu zımbırtıyı çalamam.

Dayım:

— Galiba siz apartman, araba, kat kat elbiseler, çifter çifter ayakkabılar, ahçılar, uşaklar, hizmetçiler istemiyorsunuz?

— Niyeymiş? dedi kaynanam, bulduk da mı istemedik?

Dayım, âdeta sürüklercesine bizi gazete idarehanesine götürdü. Yine resimler, yine sorular, yine cevaplar... Devrisi günü gazetelerde benim, dayımın, karımın, kaynanamın resimleri:

«İmamın Kaynanası Grubu, yakında halkımıza müzik ziyafeti çekecek.»

«İmamın Kaynanası, filmcilere asla yüz vermiyeceğiz dedi.»

«İmam Dayısı, iyi bir şarkı sözü yazarı olduğunu ispat edecek.»

«İmamın Karısı, vatanın milletin hizmetindeyiz dedi.»

Daha o akşam kapımız çalındı. Kapıda bir demet çiçekle bekleyen kalantor adam:

— Ben, diye kendini tanıttı, organizatör Hayrullah, sizinle anlaşmaya geldim.

Dayım:

— Anlaşalım, dedi. Tek gazinoda söylersek geceliğimiz 2.500 lira, iki gazinoda söylersek geceliğimiz 4.000, üç gazinoda söylersek, 5.500... Matinelerde bu ücretin yarısını alırız.

Adam, üç gazinoluk mukaveleyi imzaladı gitti. Üstelik de onbin lira avans verdi. Adam gittikten sonra, bizim on tane elliliği bir arada görmemiş kaynanamız, on tane binliği bir arada görünce, başladı:

— Amanın da paralara bak, yamanın da paralara bak, hoppa da hop hop hop!... diyerek hoplamaya zıplamaya...

Dayım:

— Tamaaam! diye bağırdı. Repertuarımızın ilk şarkısı bu olsun. Programımızın da ilk şarkısı. Amanın da paralara bak, yamanın da paralara bak, hoppa da hop hop hop...

Hemen kâğıdı kalemi eline alıp, derhal konsantre vaziyete geçerek şarkının sonunu tamamladı:

— Hop hop hop, buldum bir lâstik top, yarısı siyah yarısı kırmızı, ey deniz kızı ey deniz kızı, rüzgâr kesti bu hızı, dinmiyor başparmağımdaki sızı, yakaladı polisler yakışıklı hırsızı, çoban yıldızı çoban yıldızı, hoppa da hop hop hop...

Bağırdı yine:

— Durun ulan şunu besteleyeyim de, sakın sesinizi çıkarmayın...

On dakika sonra, dayım:

— Haydi öttürün! diye bağırdı.

— Yahu dayı neyi öttürelim?

— Ulan elinizdekileri be, öttürün de nasıl öttürürseniz öttürün, yalnız sesi fazla çıksın.

Başladık öttürmeye, Allah sizi inandırsın, dersiniz apartman çöküyor...

— Bağırın şimdi, bağırın!...

Bu kez bağırmaya başladık, ama dersiniz tek bıçakla on yaşındaki iki kart horozla, iki tane kurk olmuş tavuğu boğazlıyorlar... Hele kaynanam, aynısı rahmetli kocasının öldüğü günkü gibi, yırtıyor göğsünü bağrını, saçını başını yoluyor. Zıplıyor ha zıplıyor, ciyak ciyak bağırıyor ha bağırıyor...

Beş dakika sonra tüm komşular bize damladılar:

— Yahu kim öldü? diye.

Bizde cevap verecek hal mi var? Dervişler gibi dönüyoruz ha dönüyoruz, bağırıyoruz ha bağırıyoruz...

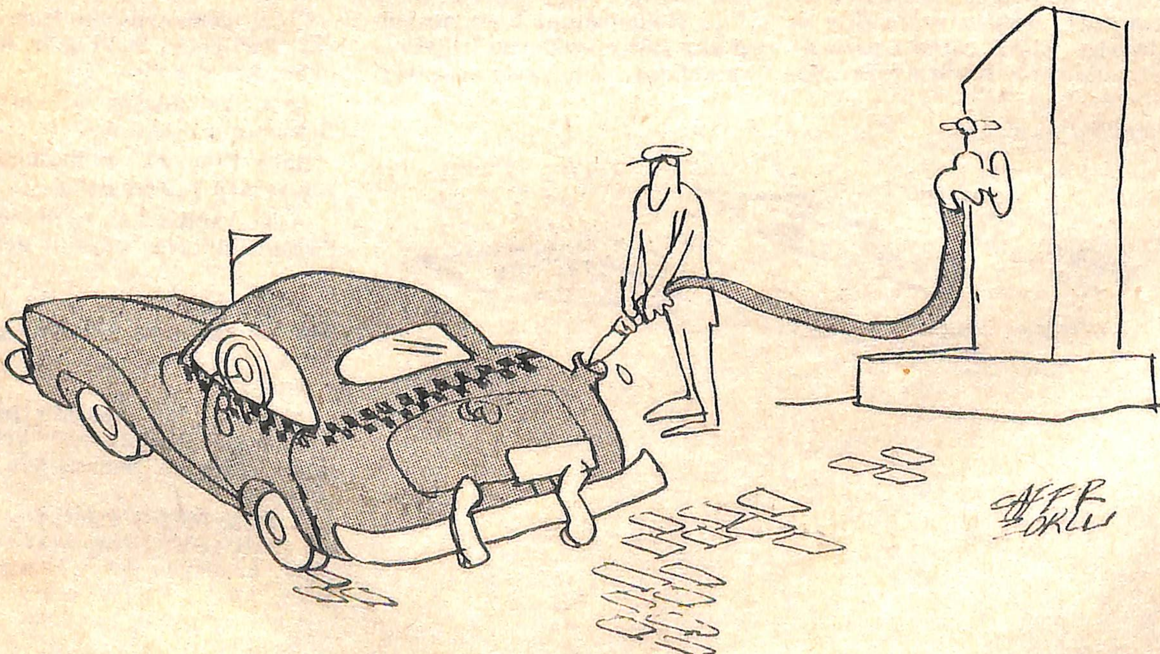
Sağolsun, iki gün sonra dayım eski dostlarından bir kemancı bulup getirtince, bir haftanın içinde hepimiz müzisyen olup çıktık. Adamcağız hem bizim kaynanaya gönlünü kaptırdı, hem de onun çıngırak gibi sesini terbiye etti. Bu arada «Sarı kurdelem sarıyı» da dayım arajman yapmadı mı? Eh artık şimdi gazinolarda millet hep bir ağızdan tempo tutup:

«Sarı kurdelem sarı» diye bağırıyorlar.

Kaynanam da, elinde kocaman bir makas, bir yığın da sarı kurdeleyle çıkıyor sahneye Hem söylüyor, hem oynuyor, hem de kesiyor ha kesiyor...

Muzaffer İZGÜ

Akaryakıta zam yapıldı. — Gazeteler —

Yazısız

YELPAZE

REFİK ERDURAN

Sen de mi, Drakula?

KENDİNİ üstün hissetmek, böbürlenip keyiflenebilmek ne tatlı duygudur!

İnsan kişisel özellikleriyle ilgili olarak bu duyguya kendini kaptıramaz pek; adının kibirliye çıkması, çevrenin öfkesini kabartması, hattâ dayak yemesi tehlikesi vardır.

Ama üyesi bulunduğu bir topluluk konusunda böbürlenmesi nedense ayıp sayılmaz ve o kadar sevimsiz kaçmaz. Yâni:

— Ben senden üstünüm, demek edepsizliktir de;

— Benim kulübüm seninkinden üstün, demek sadece kulüpçülüktür.

İnsanlar bu ayırımdan yararlanıp öğünme enerjilerini topluluklarla ilgili konulara rahatça döker, böbürlenme özgürlüğünün tadını o alanlarda bol bol çıkarırlar. Özel hayatında alçakgönüllülüğü ve utangaçlığıyla tanınmış bir adamcağız maç seyrederken canavar kesilip efelenme ve söğme rekorları kırabilir.

Üyesi olmakla öğünülen topluluğun çapı genişledikçe iş ciddileşir:

— Benim milletim seninkinden üstün!

— Benim ırkım seninkinden üstün!

— Benim dinim seninkinden üstün!

Böyle iddialar yüzünden tarihte dökülmüş kanın haddi hesabı yoktur.

Ancak bir durumda haklı görülebilir öyle konuşmak:

Aksi yönde bir inancın yayılması tehlikesi varsa, yâni insanın ulusu, ırkı yahut dini horlanmaktaysa...

Türk milliyetçiliği işte öyle bir durumdan doğmadır. Yüz yıldan uzun bir süre yabancılar tarafından sömürülen, geri bıraktırılan, sonra da çeşitli hakaretlerle haysiyeti törpülenen toplumumuz nihayet silkinip dikilince gururunu hırsla korudu. Bizim kuşak ilkokullarda o tepkinin sloganlarını bir ağızdan haykırarak yetişti:

— Ne mutlu Türküm diyene!

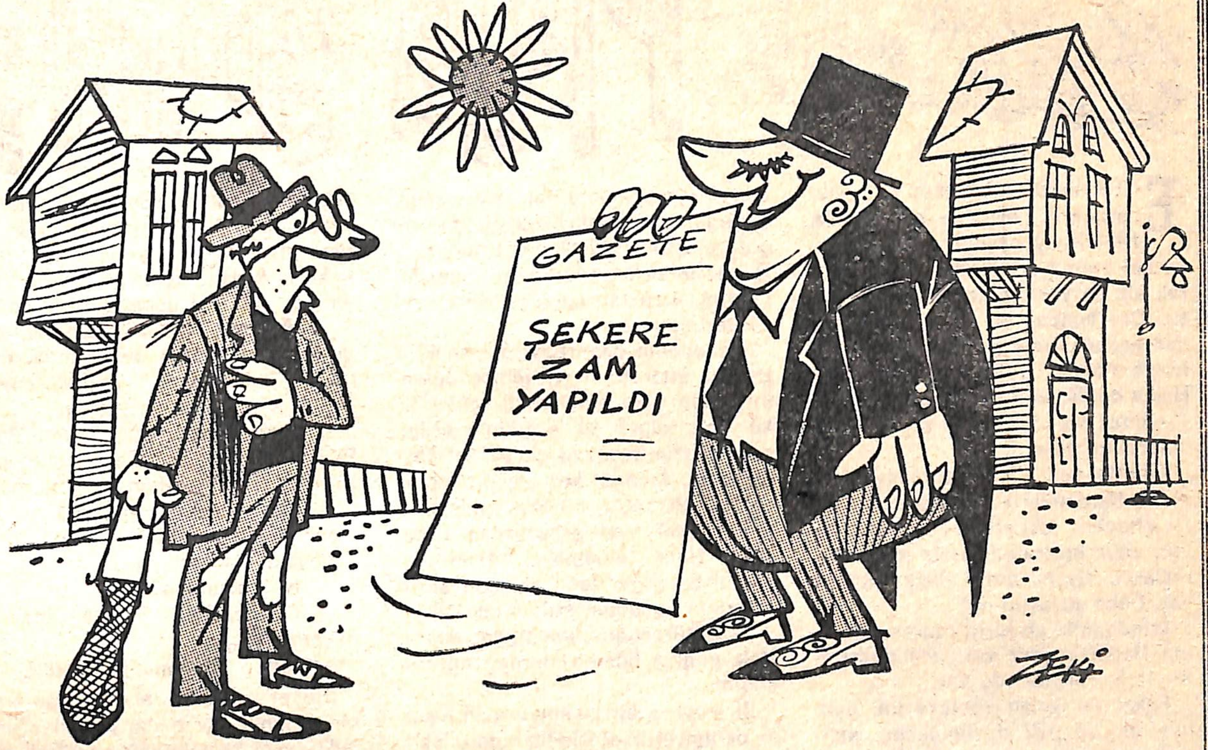
— Türk, öğün, çalış, güven!

— Bir Türk cihana bedeldir!

Bugün de ulusal haysiyetimize gölge düşüren durumlara karşı en şiddetli tepkilerin hep otuz ile elli yaş arasındaki yazar ve düşünürlerimizden gelmesi bundandır. O sloganlarla büyüdükten sonra tek kişisi cihana bedel Türk toplumunun bütünüyle cihana karşı küçültülmesine katlanmak gerçekten güç oluyor.

Cihan da elinden geleni ardına koymuyor bu küçültme çabasını desteklemek için.

Bu yıl her ne hikmetse hemen her gün o yönde bir şey gözüme çarpmakta. Bir kaçını anlatayım da sizin de sinirimiz bozulsun; paylaşılınca belki öfkem hafifler.

— Bak vatandaş.. sizin için tatilde bile çalışıyoruz!..

Profesyonel yazarların kullandıkları, Roget Sözlüğü diye bir çeşit kavram lûgatı vardır. Bunda bir kelimeye bakar, onun akla getirdiği bütün başka kelimeleri bulursunuz. Söz gelimi, «su» kelimesinin karşısında «sıvı, buhar, buz, yağmur, deniz, göl, okyanus, ırmak, dere...» falan gibi bir sürü kelime sıralanır.

Geçen gün elime bu sözlüğün son baskısı geçti. Merak edip «Türk» kelimesine baktım. Şunlar vardı karşısında:

«Harem, selâmlık, kara çarşaf, taaddüdü zevcat, dört karılı erkek, Mavisakal.»

Hepsi o kadar. (Mavisakal, biliyorsunuz, kırk kadın alıp hepsini temizleyen bir masal kahramanı). Yâni biz çok ciddi bir milletlerarası sözlüğün hazırlayıcılarına sadece yukarıdaki kelimeleri hatırlatıyoruz!

Geçen ay dünya tahvil piyasasını karıştıran önemli bir batma oldu: Bernie Cornfield adında bir Amerikalının İsviçre'de kurup dev bir müessese haline getirdiği IOS adlı iki milyar küsur dolarlık bir borsa komisyonculuğu şirketi borçlarını ödeyemez duruma düştü. Bunda kurucu Cornfield'in kişisel hovardalıklarının büyük rolü olduğu anlaşıldı. Adamı kemâli rezaletle şirketinin başından uzaklaştırdılar.

Açıklanan resmî raporda Cornfield'in hayatı üstüne bilgiler verildi. Nerede doğmuş, biliyor musunuz?

Türkiye'de!

Bir İtalyan gazetecisi de bu konuda yayınladığı bir yazıda şöyle bir lâf ediyor:

— Türkiye'de doğmuş olmanın insanı karmaşık işlere iten bir etkisi var galiba. Malûm ya, Onassis de orada doğmuştur...

Bugünlerde bir tiyatro araştırmam gerektirdiği için eski Mısır Kralı Faruk'la ilgili bir sürü kitap karıştırıyorum. (Aman ne fecî herifmiş rahmetli!)

Hazretin bebekliğinde anasının sütü yetmemiş. Zaten sonunda kadıncağız verdiği kadar sütü emdirdiğine de bin pişman olup feryadı basmış:

— Doğuramaz olsaydım bu canavarı! Bütün bu haller kanına nereden karıştı, bilmem ki!

O hallerin nereden geldiği konusuna ışık tutma kabilinden bazı bilgiler veriliyor kitabın birinde:

Meğer ana sütü yetmeyince hekimler veliahda bir sütnine aramışlar. Göğüsleri yeterince süt dolu bir hatun buluna buluna Türkiye'nin Gorhala adlı bir köyünde bulunmuş. (Ne tarafta acaba? Hiç öyle bir köy duymadım). Kadının adı da Ayşe Galşan imiş.

Kitabın yazarı sıradan bir kimse değil. Michael Stern adında, dünya çapında ünlü bir gazeteci. Akıllı olması gereken bu kerata o konuda her türlü bilim ve tıp kurallarını bir kenara iterek şöyle demeye getiriyor:

— Kralın sonraki azgınlıklarında o kadından süt emmiş olmasının da payı vardır.

«Yâ sabır!» diyerek bu lâfı da sineye çekip unutmuştum ki dün Drakula üstüne bir inceleme yazısı ilişti gözüme. Hani şu korkunç film kahramanı, kan emen vampir Kont Drakula.

Bu melun tip Ondokuzuncu Yüzyıl İngiliz romancılarından Bram Stoker'in icadıymış. Stoker Romanya'ya gitmiş, Karpat dağlarının sisli tepelerindeki esrarengiz görünüşlü eski şatoları gezmiş, sonra o şatolardan birinde konuklarının kanını emen aristokrat vampir tipini yaratmış. (Drakul» şeytan demekmiş Rumencede.)

Günümüzün araştırıcıları ise arşivleri karıştıra karıştıra bir gerçeği açığa çıkarmışlar: meğer sahiden Drakul adında bir prens varmış. Kazıklı Voyvoda'nın babasıymış bu herif. Kan emip emmediği bilinmiyor ama, çok zalim olduğu muhakkak. Ancak zulmünü «iyi» yönde yapar, kahraman diye bilinirmiş.

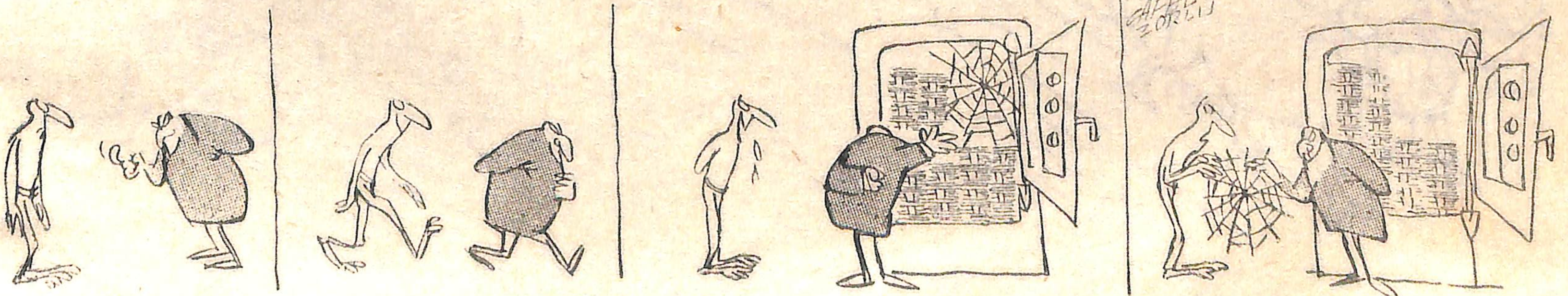
Kahramanlığı ve iyiliği de bütün ömrünce Türk'lerle uğraşmış olmasıymış!

Bunu da okuyunca «Yeter be!» diye bağırarak fırlatıp attım dergiyi. Bir kaç gün elime kitap, dergi, gazete falan almıyacağım.

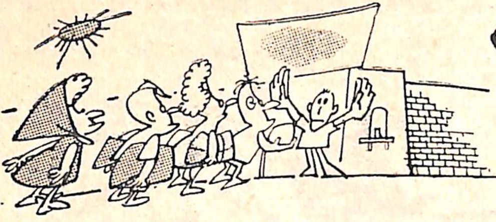
Size bir şey söyleyeyim mi? Batı'da Türk'lere karşı çok eskiden kalma bir kompleks var hâlâ. Bütün bunlar ondan. Vallahi, billâhi!

Tek çaresi yine de «Ne mutlu Türküm diyene» diyebilmek. Ve boş vermek zırvalara.

Refik ERDURAN

Yazısız

Plaja gidiyoruz

Vedat Saygel

EĞER halktan biriyseniz, eğer dargelirli bir aile reisiyseniz, 1961 Anayasasının tanıdığı hak lardan eşitlik prensibine uygun olarak siz de yararlanacaksınız demektir. Zira bundan on yıl öncesine kadar halka dönük politika mı vardı? Halka dönük reformlar mı vardı? Halka dönük eğitim mi vardı?

«Şimdi var mı?» diye soranlarınız çıkacaktır belki...

Elbette var. Temizlenmemiz için «Halk Hamamları» var, ucuz alış veriş etmemiz için «Halk Pazarlarımız» var, ucuz eğlenebilmemiz için sinemaların, tiyatroların halk günleri var. Daha sayayım mı?...

İstediğimiz an girip oturamayız ama Halkevlerimiz var, ana muhalefet Halk Partimiz de var...

Fakat ne yalan söyleyeyim, halk için bir de plâj düşünüleceği aklımın kenarından geçmezdi. Eldeki parayla ay sonunu nasıl getireceğimizi kara kara düşünürken çocuklar verdi haberi. Hemen ardından da:

— Ne olur baba, gideriz değil mi? diye boynuma sarılıverdiler.

Benden önce anneleri atıldı:

— Hah, her şeyimiz tamam da, bir denizimiz eksik...

Büyüğü:

— Çok değil ki, diye mızıldandı. Adam başı yüzelli kuruş...

Ortanca parlak bir fikir ortaya attı:

— Hepimizin birden gitmesi şart değil ya... Babam her hafta birimizi götürür.

Küçüğü daha ekonomik bir yol buldu:

— Hem babam girmese de olur. Sırası geleni plâja götürür, kendi kapıda bekler.

Çocukların gösterdiği anlayış gözlerimi yaşartmıştı. Diğer insanlardan bizim ne farkımız vardı yâni? Bir baba olarak yılda bir kerecik olsun bir sinemanın, bir tiyatronun, bir eğlence yerinin halk gününe mi götürmüştüm? Ellerinden tutup, şehrin görülecek yerlerini mi gezdirmiştim? Uzaktan da olsa, denizi mi göstermiştim?

Mahallenin demirbaşıydık sanki... Herkes kudretinin yettiğince eğlenmek için akın akın çekip giderler ken, biz kapalı tül perdenin ardından mahzun mahzun gidişlerini seyrederdik. Ama bu kez böyle olmayacaktı. Biz güle söyleye giderken, millet aval aval arkamızdan bakacaktı. Hem sinemaya, tiyatroya, parka, bahçeye değil, denizin serin sularının kucağına atılıverecektik.

— Götüreceğim, dedim çocuklara. Halk plâjına hepinizi birden götüreceğim.

Bir sevinç, bir kıyamet, evin havası değişiverdi. Başladılar soru yağmuruna:

— Bu pazar mı?...

— Bu pazar.

— Sabahtan mı?...

— Gün ışır ışımaz...

— Öyleyse kahvaltıda güzelce karınlarınızı doyurursunuz ki, akşama kadar acıkmayasınız, dedi anaları.

Çocukların sevinci, bana hesabı kitabı çoktan unutturmuştu:

— Hayır, dedim, bir gün öncesinden hazırlığımızı yapar, yemeğimizi yanımızda götürürüz.

Bir de yemek listesi hazırladım, akıl alacak, bütçeye sığacak gibi değil!

Ama olsun. Ayın yarısını aç geçireceğimizi de bilsem, kafama koyduğumu yapacaktım. Şöyle deniziyle, yemeğiyle, insan gibi bir gün yaşatacaktım çocuklara...

Aylardan Haziran, günlerden çarşamba... Pazara dünyanın zamanı varken bizim evde başladı hazırlık. Kimi mayosunu hazırlıyor, kimi iskemleden divana atlayarak yüzme talimleri yapıyor, kimi plâj yemeklerinin hazırlığıyla uğraşan anaları nın istediklerini yetiştirmek için bakkala kasaba koşuyor. Yalnız koşsa iyi... Köşeyi dönerken bir de:

— Anneee, plâja götüreceğimiz dolma için yaprak aldım ama, kuş üzümü bulamadım, diye bağırmıyor mu, işte o öldürüyor insanı!

İki saat içinde, pazar günü Halk Plâjına gideceğimizi öğrenmeyen kalmadı. İşe giderken:

— Eee, kısmetse yolculuk ne zaman? diye ev sahibi çevirdi.

Şaşkınlıkla sordum:

— Ne yolculuğu?

— Canım, Halk Plâjına gidecekmişsiniz ya...

— Haa... Kimden duydunuz?

Meğer yukardan, bombayı andıran bir patlama duymuşlar da, çıkıp sorduklarında bizimkilerden «Yüzme talimi yapan küçük oğlan divandan düştü. Pazara Halk Plâjına gidiyoruz da...» cevabını almışlar.

Gazeteyi uzatan bakkal:

— Duydum, çok sevindim, dedi.

— Neyi duydunuz?

— Halk Plâjına gidiyormuşsunuz ya...

— Eh, kısmetse...

Köşeyi dönerken hâlâ arkamdan:

— Eh, görüşemezsek hakkınızı helâl edin. Hayırlı yolculuklar, diye bağırıyordu.

Otobüse bindim, ensemde bir ses:

— Arkandan seslendim, duyuramadım.

Baktım, yanımızdaki evde oturan komşu.

— Hayrola, önemli bir şey mi söyleyecektiniz?

— Yoo... Halk Plâjına gidiyormuşsunuz da, yoksa mayomu vereyim diyecektim.

— Sağolun, gidersek çocukla aldırtırım.

Sabırsız bir bekleyişle cumayı zor yaptık. Cumartesi bir deniz hummasıdır sardı aileyi. İki dakika gözünü yuman rüyasında balık görüyor, yengeç görüyor, yosun görüyor.

Yemeklerimizi akşamdan filelere, torbalara hazırladık, sabahı zor yaptık. Halk Plâjı denen yere geldik ki, aaa!... Ne in var, ne cin... Nedenini sorduğumuz amele kılıklı biri:

— Yapımı bitmedi ki açılsın, dedi.

— Ne zaman biter?

— Haftaya pazara ancak...

Haftaya yeniden gelmek üzere bir ümitle çoluk çocuk evin yolunu tuttuk. Hepimizde bir neşe, hepimizde bir hoşgörü... Eh, Allahın pazarları torbaya girmemişti ya... Çocuklar benden sevinçli:

— Olsun, diyor küçüğü. Nasıl olsa yemeğimizden mayomuza kadar her şeyimiz hazır. Haftaya geliriz.

— Daha iyi, diyor ortanca. Açık olsaydı şimdi girecek, bir daha denizin yüzünü göremiyecektik. Hiç değilse içimizde bir ümit ar.

Eşim:

— Yemekleri komşunun buzdolabına veririz, dedi. Aynı masrafla bir pazar gezmesi daha yapmış oluruz.

Ertesi pazar gözlerimizi açmamızla yola koyulmamız bir oldu. Gittik ki, ne görelim? Kapılar yine sımsıkı kapalı değil mi? Görevli olduğunu sandığımız biri:

— Aceleniz ne a iki gözüm, dedi. Denizi rüyanızda mı gördünüz?

— Yapımı bitmedi mi?

Neyse yapımı bitmiş de, iş bada nasına kalmış.

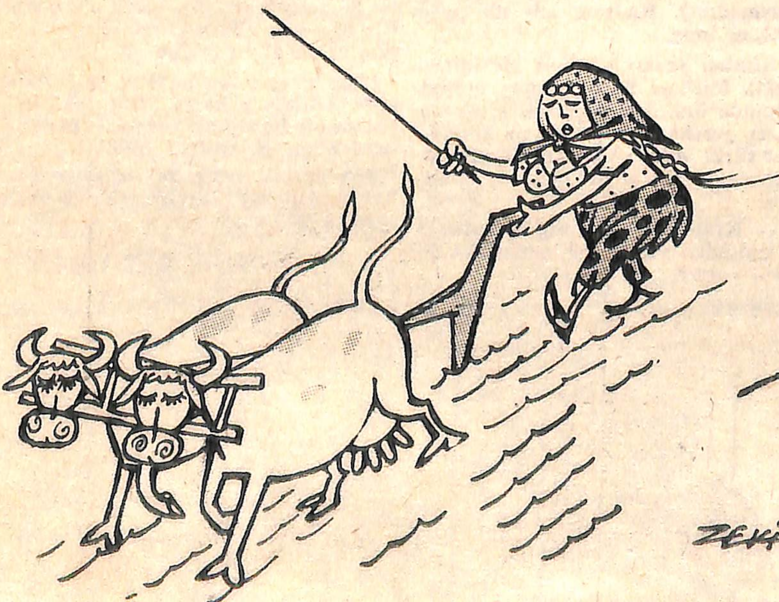
— O ne zaman biter?

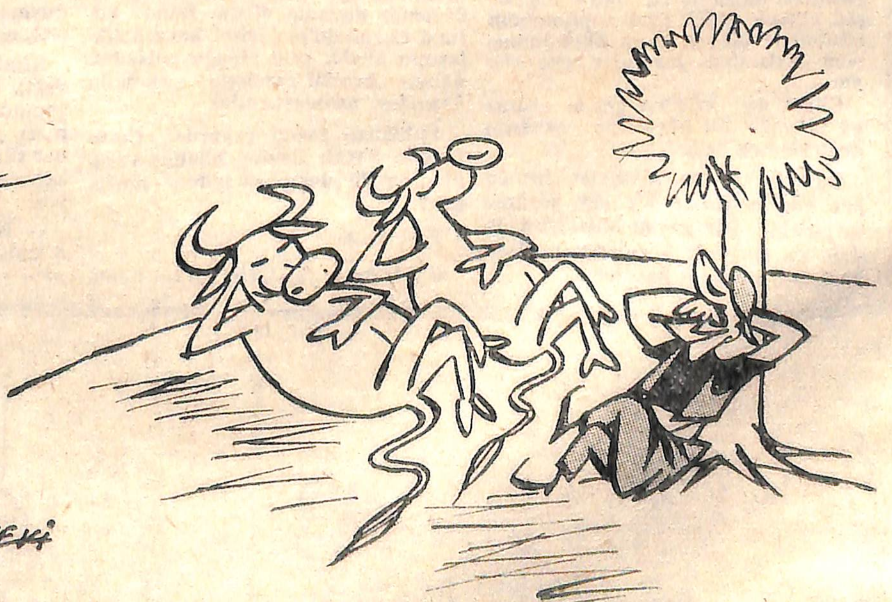
— Hiç canım, üç beş günlük işi var.

Bir hafta önceki neşeyle:

— Haftaya geliriz, yemekleri de komşunun dolabına bıraktık mı, di-

Anadolu'nun birçok köyünde erkekler, her işte kadınları çalıştırıyor. — Gazeteler —

18 yaşında güzel bir kız boyacılık yapıyor. — Gazeteler —

ye söylene söylene tuttuk evin yolunu.

Bir sonraki pazar yine ver elini Halk Plâjı... Artık konu komşu da öğrendi de, yola döküldüğümüzü görünce:

— Yine plâja mı?... diye soruyorlar.

Geldik, in cin top oynuyor. Sora soruştura bekçisini bulduk, badanasının bitip bitmediğini sorduk.

— Bitti, dedi adam.

— Neden açılmıyor?

— Açılış töreninin yapılması için Ankara'dan gelecek büyük adam bekleniyor.

Kapalı tutmakta haklılar tabiî. Bir kalkınma sembolü olan bu koca plâjı da sessiz sedasız açacak değiller a.

— Ne zaman gelir dersiniz?

— Bilmem... Bugün mü deseeem, yarın mı desem...

Ne diyeceğini düşünürken:

— Aceleniz ne birader? diye sormaz mı?

— Yoo, dedim, bizim acelemiz yok ya, yemekler bozulacak da...

— Aman canım, dedi eşim, bir haftacık daha bekleyiversin komşunun buzdolabında.

Döndük. Temmuzun girmesiyle fileler ellerimizde tuttuk plâjın yolunu. Baktık, bizim gibi bir kaç kişi daha bekleşiyor. Kapıların da açık olduğunu görünce sokuldum gişeye.

— Kapalı! diyerek elimi itti içerdeki.

— Neden?

— Açılışı yapılacak da ondan...

Kafamı uzatıp baktım, bir sürü insan var içerde:

— E içerdekiler kim?

— Görmüyor musun, senin benim gibi insan...

— Kapalı demiştiniz de...

Koluma giren bir görevli:

— Uzatma da kaybol, dedi. Plâj, halka kapalı bugün. İçerdekiler ise törene katılacak resmî zevat.

— Neyse, koskoca yaz bitmedi ya, diye araya girdi eşim. Adam haklı... Tören yapılırken müşteri alırlar mı?

Halka kapalı halk plâjına girmeden döndük. Neyse ki plâjda yiyeceğimizden, giyeceğimize kadar her şeyimiz hazır. Hem öyle eskisi gibi denize hasretimiz falan da kalmadı. Haftada bir kere kıyısına kadar gitmenin, dalgaları yakından görmenin doymuşluğu ile döndük eve.

Hafta ortası yine büyük oğlan verdi müjdeyi:

— Plâjımız açılmış baba!

— Kim söyledi?

Gazetede okumuş.

Pazar günü erken demeden, hava rüzgârlı demeden gittik ki, iki kapısında nal iriliğinde iki mühür:

Yakındaki sandalcılardan birine, «Plâj» diyecek oldum:

— Açıldı ama yine kapattılar, cevabını aldım.

— Neden?

— Suyunda mikrop mu bulmuşlar ne...

— Şimdi ne olacak?

— Tahlil sonuna kadar kapalı kalacak.

Çocuklar hep bir ağızdan:

— Üzülme be baba, dediler. Töreni bitti ya, nasıl olsa günün birinde açılır. Adamlar haklı... Göz göre göre halkı pis suların içine de atamazlar ya...

Bir hafta çabucak geçti. Plâja beş yüz metre mesafeden bizi gören sandalcı:

— Haydi, dedi, gözünüz aydın.

— Anlayamadım, diye cevap verdim.

— Suda mikrop falan bulamamışlar.

— Eee, açıldı mı plâj?

— Açıldı.

Çoluk çocuk tabanları yağlarken:

— Yoo, hemen gitmeyin, diye seslendi arkamızdan.

«Zınk» diye durduk:

— Bilirkişi keşif yapıyor. Bugün halkı içeriye almazlar.

Bu hafta gidemedik. Küçük oğlan hafta başında bir titreme, bir nöbet yatağa düştü kaldı. Neyse, devlet hastanelerinden birine götürmüşler. Doktor muayene etmiş, ne yediğini sormuş, bizim plâj macerasını öğrenince «Güneş çarpması» teşhisini koymuş.

Ben yine:

— Haydi plâja gidelim, sen kabinede kalırsın, dedim ama razı olmadı.

Şimdi yine pazarı bekliyoruz. Yemekler, komşunun dolabından çıkarılıp yenecekleri günü; çocuklar plâjı açık bulup girecekleri günü bekliyor.

Yaşasın halka dönük düzen. Yeni Anayasamız kişiye önem vermeseydi, halk plâjı mı olurdu, bizimkiler denizin yüzünü mü görürdü? Allaha bin şükür büyüklerimizin sayesinde bu yazın bütün pazarlarını Halk Plâjıyla ev arasında geçirdik durduk. Ne var ki o mübareği bir kerecik açık bulduk, onda da halk sağlığına zararlı olup olmadığı konusunda incelemeler yapan bilirkişi çalışıyordu. Fakat Tanrının yazları torbaya girmedi ya... Daha nice yazlar var önümüzde... Yeter ki komşunun dolabına koyduğumuz yemekler bozulmasın.

Vedat SAYGEL

Yeni kiracılar

İstanbul'un tanınmış giyimevlerinden birinin öncülüğüyle, şimdiye dek büyük salonlarda yapıldığına tanık olduğumuz defileler salondan eve taşınacakmış.

Bundan bir süre önce de üç kişilik bir ekip tiyatroyu salondan çıkarıp eve sokmuştu.

Eee, önüne geçilmez bir yuva özlemi içinde kıvranıyor sanat.

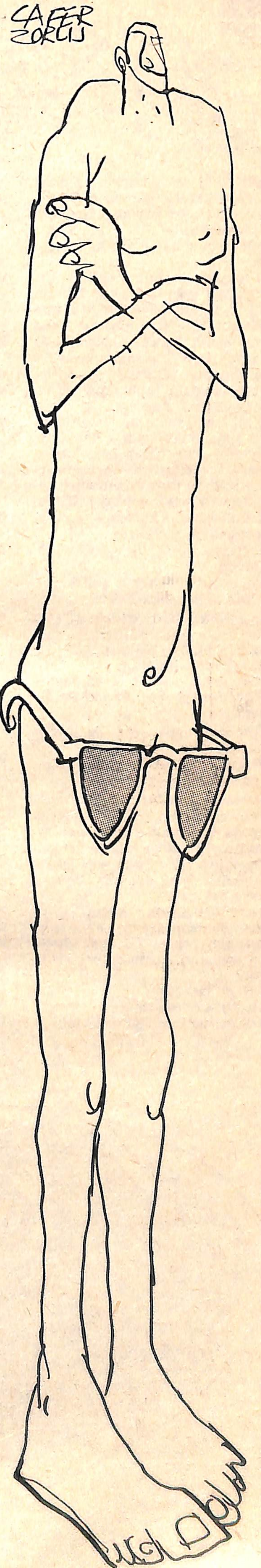
Konser, evde...

Sinema, evde...

Tiyatro, defile evde...

Tevekkeli yersiz yurtsuzların sayısı günden güne çoğalmıyor...

Sanat taşınınca evlere, pılısını pırtısını toplayan göçtü parklara, kahvelere...

— Kadınları çıplak gösteren gözlük yapıldı. —

Politika

BURHAN ESEN

CEBİMDE muhalefetin soluna yatkın gazete, elimde valiz, vekil öğretmen olarak atandığım köye varmıştım.

Köyün tek kahvesi vardı. İçeriye girdim:

— Tünaydın beyler!... dedim. Vakit ikindiyi geçiyordu. Selâmımı «Selâm değildür deyu» kimse üzerine almadı. Şüpheci gözlerle bana bakıyor, sonra kendi aralarında fısıldaşıyorlardı. Bu mırıltıların lehimde olmadığı belliydi.

Garson elindeki paslı tepsi ile etrafa çay, kahve dağıtıyor, bana ne içeceğimi sormuyordu. Görücüye çıkmış gelin adayı gibi orta yerde kalmış, iğne olup batan bakışlardan sıkılmaya başlamıştım. Gazeteyi açtım, okur gibi yaptım bir süre. Aradan çeyrek saat geçmişti. Hararetten dudaklarım kurumuştu. Kahveci yanımdan geçerken:

— Baksana biraz, diye seslendim.

— Buyur...

— Bana bir kokakolalı getir!

Yüzüme anlamsızca baktı.

— Buzdolabından çıkması şart değil.

— O ilâç bizde yok! Aşşağıda, şeherde ezzanede bulunur.

— İlâç değil, içkidir istediğim.

— Köyde meyhanecilik yassak. İçki satamıyoz!...

— İçki dedimse alkollü değil. Gazoz gibi bir şey...

— Gazuz var, gazuz gibisi yoh... dedi yarı alaylı.

Gazetelerin birinci sayfalarında, pür neşe verdikleri cinayet haberlerinin çoğu böylesine enayi ukalâlardan doğuyordu demek... Gelir gelmez, ayağımın tozu ile mesele çıkarmış olmamak için, adamın alaylarını sineye çekerek:

— Getir bir gazoz... dedim.

Gazozu içerken içeriye orta boylu, tıknazca, önden iki dişi eksik, kilot pantalonlu, çizmeli biri girdi. Etraftan:

— Buyur mıkdar...

— Bi acı gayfemi iç...

— İrecep gelsene bu yakaya!... Şeklindeki dâvetlere önem vermeden, geldi yanımdaki boş sandalyeye ata biner gibi tersine oturdu:

— Hoş gelmişsin maalim bey...

— Hoşbulduk... Muhtar, dedim, benim öğretmen olduğumu nereden anladın?

— Yaftandan... dedi.

— Nasıl yafta? Yoksa alnımda: «Öğretmendir!» diye tabelâ mı asılı?

— Asılı ya! O gazeteyi kimin elinde görürsen sormaya hacet yok. Ya öğretmendir, ya da güççük memur...

— Bana bak gayfeci, yap bize iki sade...

— Ben sade kahve içemem!

— İç hoca, ağu değil ya! Dur hele, hatır için çiğ tavuk bilem yiyeceğim sana

Gelen kahveyi yüzümü buruştura buruştura içerken:

— Köylüleriniz sıcakkanlı değil, dedim.

— Nedenmiş o? Nereden bildin?..

— Selâm verdim, almadılar!

— Yoo hoca, benim köylüm çiğ değildir. Kapıdan girincez ne dedin?

— Tünaydın! dedim...

— Hıhh... Şincik anlaşıldı. Sen selâm vermemişsin ki alsınlar.

— Tünaydın selâm vermek değil mi?...

— Şeher züppelerinin uydurması o... Sen eğer:

— Merhabayın ağalar... diyerekten eşikten adımını atsaydın, ayağını yere bastırmazlardı... Üsen, İrbam, Irmızan, Tefit... gelin len buraya...

Esamisi okunanlar, sandalyelerini kaptıkları gibi yanımıza gelmiş, oturmuşlardı.

— Bu delikanlı kim biliyo musunuz?...

— Ne bilek mıkdar. Gayfeden içeriye girince ya heciz memuru, ya da tahsildar yalım, dedik. Selâm da vermemişti üstelik.

— Bizim yeni maalim. Kusuruna bakmayın gayri. İstanbul'dan geldiğinden yol yöntem bilmiyordur. Köylü içine karışınca öğrenir gider. Ülen gayfeci, boşları al. Hepimize birer yarım çay getir. Tek şekerli olsun!

İtirazın faydası yoktu:

— Dayan, dedim, midenin sesine kulak verme.

Köyde biribirine benzeyen eşit günler gelip geçmeye başlamıştı. Etliye sütlüye karışmıyor, evden pek dışarıya çıkmıyordum.

Bir gün muhtar:

— Hocam, dedi, sen hangi partidensin?...

— Memur adamın partisi mi olur ki?...

— Var, var. Gizliyorsun emme hepimiz biliyok.

— Hangisiymiş? Söyle de ben de bileyim!

— Kırbıyıkların Umar geçenlerde gayfede ilânat etti...

— Ne dedi?...

— Seçim olsa da bizim maalim oy atmaz, dedi.

— Benim medeni hakkım yok mu? Neden oy atamıyacak mışım?

— Oy atmaz, dedi, istersen getirin kitaba el basayım!...

— Ömer denilen kaz çobanı parmağını basaraktan oy atar da ben neden atmıyorum?...

— Oyunu kullanmaz, dedi...

Kan beynime sıçramıştı:

— Yahu. diye bağırdım, ben kimsenin tavuğuna kış demiyor, itine taş atmıyorum. Köylü benden ne ister? Neden beni yabancı tutuyor, kendinizden ayırıyorsunuz?...

— Ayıran biz değiliz hoca, sen kendi kendini ayırıyorsun köylüden...

— Acayip, ne ediyorum ki?...

— Dinle öyleyse... Herkes çay kahve içerken, daha geldiğin gün gâvur içkisi isteyen sen değil miydin? Sonra... saçlarının ibiği çenenin altına kadar uzamıyor mu?...

— Favorilerimden Kırbıyığa ne?

— Adamların suçu yok. Seni öğretmen kılığında köye gelmiş casus sanıyorlar. Köy kadınları sana ne ad takmışlar, duydun mu?...

— Bir onlar kaldıydı burnunu sokmadık...

— Kız maalim diyorlar.

— Etme muhtar, nerem kadına kıza benziyor?...

— Karılar gibi evde oturana başka ne diyecekler?... Kahveye kırk yılda bir çıkıyorsun... Evde ne yapıyorsun Allahaşkına?...

— Kitap okuyorum...

— Bırak şu kitapları... Okuya okuya beynin sulanacak.

— Muhtar, dedim, ben kahveye neden çıkmıyorum, biliyor musun?..

— Ne bileyim...

— Daha önce bulunduğum köyde, kahvede otura otura köylü ile içli dışlı olduk. Biz politikanın dışında duralım derken, farkına varmadan politika bizim içimize girmiş... Soruşturma, kovuşturma derken bir gün kovulduk oradan. Aynı sonuca varmamak için, gerilerde duruyorum şimdi...

— Denizi geçmişsin ama, aha bu göl seni iflâh etmez! Politikanın çayını geçmiş gölüne batmışsın...

— Neden?

— Şu gölü görüyon mu? Karşımızdaki kapkara gölü... Bu gölün kıyısında oturdun muydu bal gibi politika ediyorsun demektir, oturduğun yerde...

— Ne varmış gölde?...

— Ne yok ki hoca... Partilerin tansiyonu bu gölde atar. Gölün üzerinde uçuşan martılar, suyun içindeki balıklar bile siyasidir!..

— Bafa gölü dedikleri yer burası mı?

— Bu ya... Maalimleri geç. Oncağızları dama taşı gibi oynatmak kolay. Kaç kaymakam, kaç savcının başını yedi bu göl...

— Muhtar beni korkutuyorsun...

— Korkunun ecele faydası yok. Seni oradan almışlar, politikanın taa orta göbeğine fırlatmışlar da farkında değilsin...

— Kurtuluş çaresi?...

— Ha şöyle, yola gel... Politika bataklığında anafora kapılmamanın, batmamanın bi yolu vardır...

— Neymiş o yol?...

— Zeheri panzeher söker, derler. Politika yaptığını gizlemek için, politikacı olman gerekiyor. Annadın mı?...

— Azıcık anlar gibi oldum. Herkese şirin görüneceğiz. Nabza göre şerbet vereceğiz...

— Hay yaşayasın maalim bey... Politika yapmıyor görünmenin yolu, politikanın içerisine girmekle olur. Sen böyle eve kapanır, yapayalnız vakit geçirmeye çalışırsan, köylünün dikkatini üzerine çekersin. Gizli işlerle uğraşan, esrarengiz kişi olur çıkarsın...

Muhtar haklıydı belki de... Politika yapamadığım için, siyasilerin gözüne batıyor, oradan oraya sürgün ediliyordum. Politikanın dışındaymış gibi görünecek, fakat, ince kasaba siyasileri gibi saman altından su yürütecektim...

Burhan ESEN

Eğri düzen

Dedik bu düzen eğreti,
Sultan Palamuttan beri.
Gelen etti giden etti,
Kalmadı hiç temiz yeri...

Rejim dedik, seçim dedik,
Oyu attık geçim dedik,
Bize uygun biçim dedik;
Ata çektirdik tekeri...

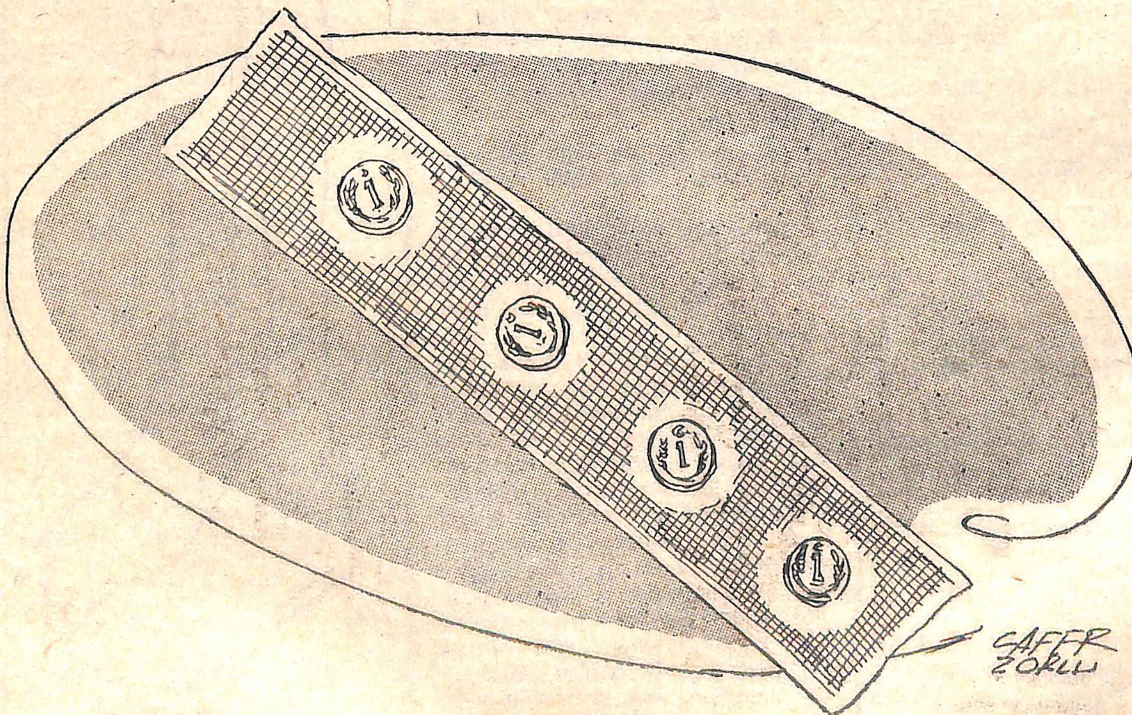
Zammı gördük aman dedik,
Halimizdir duman dedik,
Bu at tepti yaman dedik;
Tekme geldi seri seri...

Hukuk dedik guguk dedik,
Karanlığa ufuk dedik,
Türlü-çeşit nutuk dedik;
Oylar geldi beri beri...

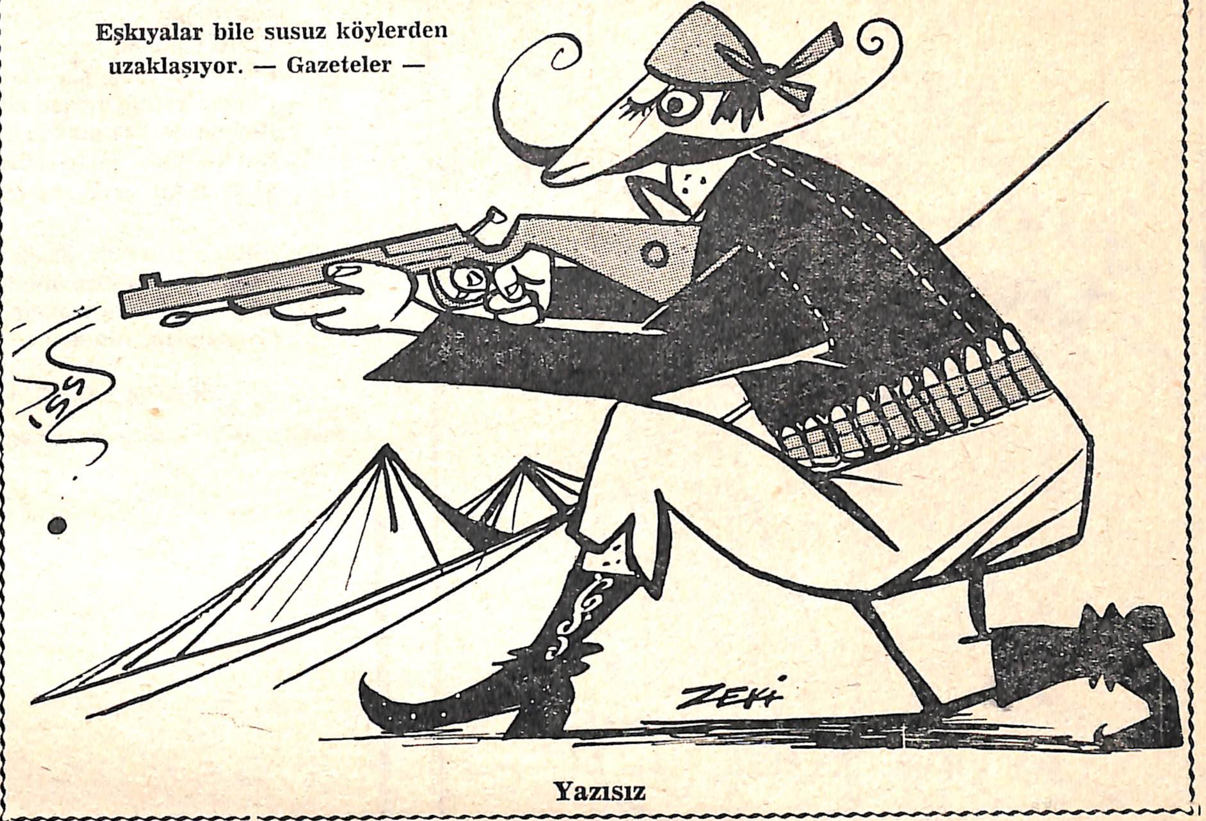
Borç edindik varlık dedik,
Kahpeliğe erlik dedik,
Yeniliğe şerlik dedik;
İlerledik geri geri...

Samim AGAR

— Paranın değeri düştü. —

ASPİRİN!

Eşkıyalar bile susuz köylerden uzaklaşıyor. — Gazeteler —

Yazısız

PAZARTESİ

«Ne size yarasın, ne bize» dediler

Aaa, düpedüz vatanı yönetenlerle, vatandaşı güldürenlerin savaşı derler buna.

Bizi susturmak için önce dolaylı yollardan baskıya kalkıştılar, tınmadık.

Pes ettirmek için kâğıda zam yaptılar, hiç oralı olmadık.

Sözde okur kişiliğine bürünüp sayfalar dolusu mektuplar döktürerek tehdit ettiler, gözdağı verdiler, üstünde pek durmadık.

«Alın öyleyse» deyip, bu kez ilânlarımızı kestiler.

Diğerleri neyse ama, hakkımız olan ilânların hakkı olmayanlara verilişi, çok güç durumda bırakmıştı bizi.

Suyun başındakilere bir göz kırpış, bir kavuk sallayış bir anda bizi refahın zirvesine çıkarırdı ama savaşımızın amacı canımızı kurtarmak değil, her türlü sıkıntıdan kurtulmuş mutlu bir toplum yaratmak olduğundan, okurlarımızın anlayışla karşılayacaklarına inandığımız 25 kuruşluk bir zammı, kavuk sallamakla elde edilecek büyük çıkarlara tercih ettik.

İşte bu nedenle AKBABA'nın fiyatını 125 kuruşa yükseltmiştik.

Fakat karşı tarafın kurmayları yutar mı?

Ekonomik baskının yükünü biraz olsun hafifletmek için koyduğumuz bu 25 kuruşluk farkı etkisiz kılmak için ne yapmaları gerektiğini düşündüler, düşündüler, bir ön tedbir olarak hemen paranın değerini düşürdüler!

SALI

Bir seferin hikâyesi

Karadeniz vapurunda çıkan yangınla, bir dış seferin hikâyesi tamamlanmış oldu.

Hey Karadeniz, hey!...

Tatlı bir yolculuğa başlamak için düdük çekti, demir aldı...

Gel gör ki, şanssızlık karıştı işe.

Napoli'de korsanlar tarafından soyulup tığ teber kaldı, İstanbul'da yandı!

Pembe hayâller, tatlı rüyalar yine bir sonraki yolculuğa kaldı.

ÇARŞAMBA

Kısacası...

Değişik olayları ele alalım, çeşitli konuları fıkra yapalım diyoruz ama, bırakmıyorlar ki insan dilediği gibi çalışsın...

Gazeteyi elinize alıyorsunuz, bütün haberler, bütün yorumlar, bütün makaleler para değerinin düşürülmesiyle ilgili.

Radyoyu açıyorsunuz, uzlaşmasız bir tartışma: «Paranın devalüe edilmesi ülkenin yararına mı, zararına mı?...»

Yolda aynı lâf, evde, büroda, taşıtta aynı lâf...

Yabancı dillerin karması haline gelen Türkçemize, sonunda bu deyim de yerleşti şükür: Devalüasyon!

Telâffuzu güç olduğundan önceleri pek kıvıramıyorduk ama azmettik, iman ettik, Tanrının da lûtfuyla kısa zamanda eksiksiz söylemeyi öğrendik.

Ne var ki, bu yabancı sözcük epey pahalıya maloldu bize. Bundan böyle elimize geçen her Türk lirasının 34 kuruşunu âfiyetle yiyeceğiz; 66 kuruşunu ise sözcüğü kullanma hakkı olarak yabancılara vereceğiz.

PERŞEMBE

İdare dediğin...

Sular İdaresi, susuzluktan kavrulan İstanbul halkına öğüt vermiş: «Su deposu yapınız.»

Diyelim yaptık. Açtık muslukları, başladık beklemeye.

Su umarken sinyal düdüğünü andıran bir ıslık, ardından bir öğüt daha:

«Falan tepeye çıkınız!»

Diyelim çıktık.

Yeni bir öğüt: «Ellerinizi açınız.»

Diyelim açtık. Öğüt hazır: «Yağmur duasına başlayınız!»

Yağmazsa?...

Aman canım, öğüt kıtlığına kıran girmedi ya... Bir ses daha duyulur musluklardan: «İştahınızı sonbahara saklayınız.»

CUMA

Otobüs olmasaydı...

CHP'nin propaganda otobüsüyle Akdeniz bölgesini tarayan Ecevit, Finike'de şöyle söylemiş: «Yeni CHP. köylüye kavuştu.»

Söylenmek istenen doğru da, sözler yanlış sıralanmış galiba. Doğrusu, «CHP. köylüye yeni kavuştu» olsa gerek.

Ne çare ki öyle oldu. Sebebini sorarsanız, efendim birincisi, Anadolu'nun yolu yoktu. İkincisi, CHP'nin otobüsü yoktu.

Eh, bu kısacık zamanda bundan fazlası olur mu?

Paşa'nın yönetiminde yirmi yıl iktidarda didindi, yirmi yıl muhalefette çalıştı, neyse bir otobüs uydurdu da yarım asır sonra CHP. köylüye sağ salim kavuştu!

CUMARTESİ

Kalkınacağız ya...

Devalüasyonun gerekçesini açıklayan Devlet Bakanı Bilgin, herkesin kafasında beliren «Şimdi ne olacak?» sorusunu şu sözlerle cevaplandırdı: «Önümüzdeki yıllar için kalkınmamızın tümüne yeni ufuklar açılacaktır.»

Ah Bilgin, ah! Millî para dediğin, önce devletin politikasına uymasını bilmeli.

Hatırlarsın, mübareği 1946'da düşürdük, bulup getirdiler. 1958'de düşürdük, «Helâlmiş» diyerek elimize verdiler. Mecbur olduk 1970'de yeniden düşürmeye...

Arzettiğiniz gibi kalkınmamıza yeni ufuklar belki açılacak ama, düşmeyi biliyor da, kaybolmayı bilmiyor bizim para!

Kalkınmasını, paranın tamamen kaybolmasına bağlayan kimseler olarak gelin de, bu yeni düşüşten umutlanın bakalım.

PAZAR

Demeç ve sonuç

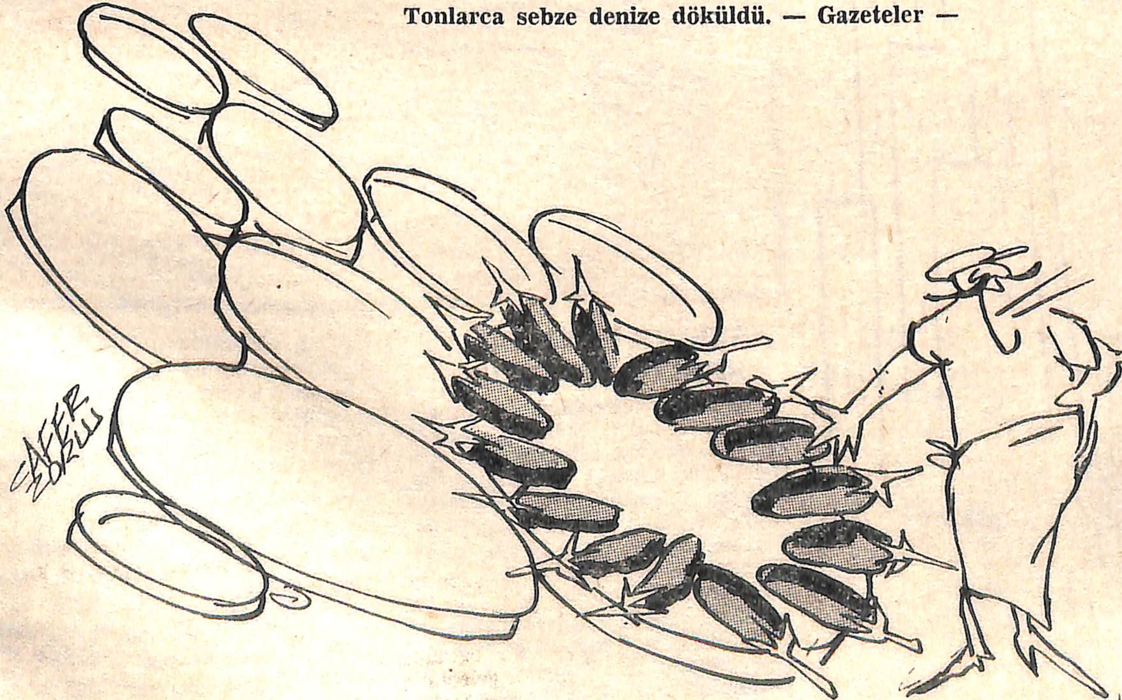
Yer: Gediz.
Tarih: 7 Ağustos 1970.
Konuşan: Demirel.

Hatip, yukarda gösterilen yer ve tarihte «Allah milletimizin ağız tadını bozmasın» dedi; üç gün sonra şekere zam geldi!

Bilmece

«Devalüasyon nedir?» diye sorsalar şayet, garanti «Kalkınmanın arapçasıdır» diyecek vatandaş Memet.

Vedat SAYGEL

Tonlarca sebze denize döküldü. — Gazeteler —

Balıkçı — Hey maşallah, derya kuzusu bunlaaar!..

Denge politikası!..

Kimine güzellik ihsan eylemiş Tanrı,
Şeftali derisinden,
Ayva tüyünden,
Göz vermiş; çağla yeşilinden,
Lâcivertinden.
Endam vermiş, saç vermiş...
Bunlar yetmiyormuş gibi,
Rimelinden, rujundan tut,
Korsesinden, jartiyerinden, sütyeninden,
Al sana bir sürü yedek malzeme demiş...

Kimine zenginlik ihsan eylemiş Tanrı,
Yat'ından, apartmanından,
Arsasından, mirasından, hattâ;
Piyangodan, totodan.

Ve türkülerin hükmü değişmemiş:

Kız — Yeni bir top oyunu oyna

Yazısız

SEN DE BANA TAPU SENEDİ DESEYDİN

Ermenek'in Üçbölük (Görmel) köyünde arazileri bulunan Ermenek'in eşrafından nüktedan Mehmet efendi, bu köydeki tarlasını sürüp kaldıran ortağının evinde misafir kalır.

O zamanlarda okuyup yazan çok az, bilhassa köylerde hiç yok denecek durumda.

Günler önce askerdeki oğlundan gelen mektubu, şehirden gelecek birine okutmak için bekleyen Mehmet efendinin ortağı, fırsatı ganimet bilerek rafta duran bir kâğıdı alıp Mehmet efendiye uzatır:

— Ortak, bizim oğlan askerden mektup göndremiş, okutamadık. Oku hele şunu, der.

Mehmet efendi verilen kâğıdı bir mektup olarak okuyup bitirince, köylü, geri aldığı mektubun, tarlasının tapu senedi olduğunu görerek:

— Dur hele ortak... O mektup değil bizim Sultanıbağ denen tarlanın tapu senedi, yanlış oldu, deyince, Mehmet efendi:

— A birader, sen bunu verirken bana tapu senedi diye verseydin, tapu senedi gibi okurdum. Mektup diye verdin, ben de mektup diye okudum, der ve asıl mektubu okuyuverir.

Ahmet ARAS — Ermenek —

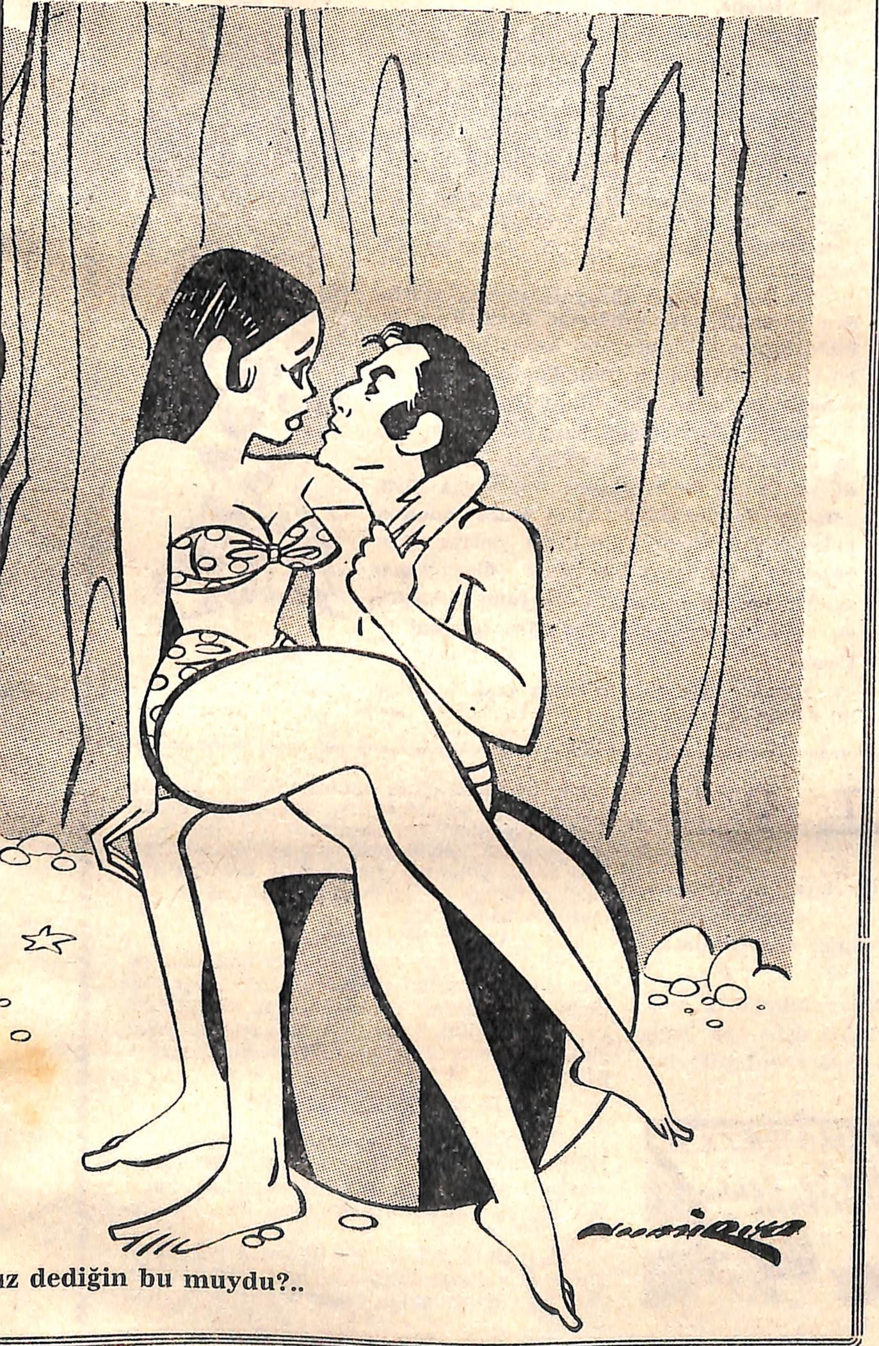
E L

İ N

«Şimdi rağbet aman güzel ile zengine, of zengine.»
Ne var ki, hem güzellik,
Hem zenginlik,
Çoğu kez birleşememiş,
Teğet geçmişler birbirlerine.

Ama güzelim,
Sen bir istisnasın:
Câzibenin cömert kantarında,
Tanrı zenginliği, seninle aynı küfeye doldurmuş.
Ellerin paraya gömülü hışır hışır,
Anlaşıldı, sen paraya ben sana, âşıkız.
Say babam say...
Ne olur, az da benimle meşgul olsan?
Ömrün para saymakla mı geçecek,
Ey, BANKACI KIZ!..

Fikret YILMAZ

...z dediğin bu muydu?..

«At kuyruğu!»

— Görmüyor musun be adam, park yasağı var!..

TOTO YATTI

Aydın'da sahnelerimizin emektar yıldızı Toto Karaca'ya dair bir fıkra anlattılar. Bağlı olduğu tiyatro topluluğu ile Aydın'a gelen Toto, gece oteldeki odasında kitap okurken, otel işçisi, arkadaş olduğu aktörlere:

— Tüh, Allah cezasını versin, bizim toto yine yattı desenize... diye bağırmış, elindeki spor-toto kâğıdını göstererek...

Toto Karaca odasından:

— Ne yatması ayol! diye mırıldanmış, ben tavuk değilim, güneş batar batmaz yatacak. Kitap okuyorum, kitap...

Burhan ESEN — Söke —

SİZİN ARTIKTAN GALAN

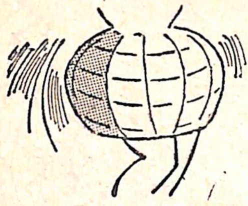
Bizim yörenin köylülerinin kendilerine has bir konuşmaları, şiveleri ve kelimeleri vardır. «Galan» bunlardan biridir. «Galan»ı onlar, artık anlamında kullanırlar. Meselâ «Gideyim artık» demezler de «Gidem galan» derler. Bunlardan birisi Aydın'a gitmiş. Tabii şehir konuşması bu köylününkine benzer mi? Şehirliler her cümlesinde «Artık»ı kullanıyormuş, bizim köylü de «Galan»ı. Şehirli merak etmiş:

— Nedir bu «Galan», demiş.

Bizim köylü kurnaz kurnaz gülmüş ve:

— Bu, demiş, sizin artıktan galan.

Mustafa MİMAR
— Koçarlı/Aydın —

Kavanoz kalçalı DÜNYA Biberli salçalı DÜNYA

Şemsi Belli

İKİ TARAFLI YIKINTI

Çıktı, çıkacak... derken çıktı nihayet... Personel Kanunu çıktı. Vergi kanunları çıktı. Piyasadaki her şeyin satış fiyatı çıktı...

İktidar partisine söylemişler:

— Vazgeç bu işten!... Bırak şu Personel Kanununu!... Kimseye yaranamıyacaksın!... Arkasından vergilere zam zorunda kalacaksın!... Bir yandan Personel Kanunu, öte yandan vergi kanunları... İki taraflı yıkılıp gideceksin!

Sen istediğin kadar söyle. Mühür kimde ise Süleyman odur, demişler.

Ve işte.. ikisi de çıktı...

İktidar, sözünde durdu. Kanunları çıkardı ama başına da bir sürü iş çıkardı. Her kafadan bir ses geliyor.

Hikâyeyi, belki bilirsiniz:

Çok cimri bir adamın karısı hastalanmış. Ameliyat gerektiğini söylemiş doktorlar.

Almış adamı kara kara düşünceler:

— Yahu, demiş, etmeyin, tutmayın, şart mı ameliyat? Bu kadar masrafa katlanmak mümkün mü?

Tanıdık doktorlardan biri:

— Beyefendi, demiş, yâni cenaze masrafını mı tercih ediyorsunuz? O, daha mı ucuza patlayacak size?

Zengin ve cimri koca:

— Yooo, demiş, iki masraf birden olur da iki taraflı yıkılırım diye korkuyorum!...

AKTÜEL BUNALIMLAR

Ne çok tuttu şu Bunalım sözü!

Ekonomik bunalım, politik bunalım, seks bunalımı, gençlik bunalımı. Ve daha nice nice bunalımlar.

Gazetelerin küçük ilânlarını okur musunuz?

Çok ilginç, çok eğlenceli şeyler var küçük ilânlar içinde.

Örneğin, geçenlerde bir İstanbul gazetesinde çıkan şu küçük ilânı dikkatle okuyunuz:

«42 yaşında varlıklı bir hanım, üniversiteli bir genci evlât edinmek arzusundadır. Birinci sınıfta olanlar tercih edilir. Bütün tahsil masrafları ödenecek, ayrıca başarı gösterirse kendi sahasında ihtisas yapması için yurt dışına da gönderilecektir. İsteklilerin bir adet fotoğrafları ve tafsilâtlı hayat hikâyeleriyle birlikte posta kutusu .... adresine müracaatları.»

Kavanoz kalçalı dünyanın mihveri yerinden oynamış!... Hem öylesine alengirli bir şekilde oynamış ki, eğer bu kadar hayırsever, bu kadar kültürsever hanımlar da olmasa kıyametin kopması işten bile değil!

Ama... Çözemediğim bazı problemler var bu ilânın içinde: Sayın hayırsever hanımefendi, acaba bu soylu düşüncesini başka türlü gerçekleştiremez miydi? Hem sonra hanımlar kolay kolay yaşını açıklamaya yanaşmazken gazetede yayınlanan bir ilânla önce yaşını açıklaması.. ve de varlıklı olduğunu açıklaması.. ve de başvuracak taliplerden fotoğraf istemesi...

Yoksa?... Bu da bir başka çeşit bunalım mı dersiniz?

LİTTO!

Şu anda masamın üzerinde duran Günaydın gazetesinin 19 Temmuz tarihli sayısının «Küçük İlânlar» sütununda, daha başka bunalımların ortaya çıkardığı daha ilginç iki ilân var.

Birinin başlığı şu: **Litto!**

«Hiç zararınız olmadan 61.440 TL. kazandırıyor. Numaralı zarf istemekte acele ediniz. Posta Kutusu...»

Öteki ilân da okuyuculara şu teklifi yapıyor:

«Siz de bulunduğunuz yerde 10.000 lira kazanabilirsiniz. 10 lira gönderiniz. Posta Kutusu...»

Aklıma ne geldi biliyor musunuz?

İlginç bir Amerikan hikâyesi!

Züğürdün biri, bunalım üstüne bunalım geçire geçire iyice bunalmış.

Bir arkadaşından ödünç aldığı beş-on dolarla yüksek trajlı bir Amerikan gazetesinin küçük ilânlar servisinde soluğu almış.

Gazeteye şu mealde bir ilân vermiş:

Kısa zamanda zengin olmak ister misiniz? Sizi bütün mukaddesatımla temin ederim ki bunun sırrını üç ayda öğreteceğim. İsteklilerin Posta Kutusu .... adresine müteferrik masraf karşılığı olarak 1 dolar postalamaları...

O zamanlar, Amerikalılar sözlerine de, mukaddesatlarına da her halde daha çok bağlı imişler ki, gazete okuyucularının büyük bir kısmı bu ilânı okur okumaz büyük bir güven duygusu içinde verilen adrese 1'er doları derhal postalayıvermişler.

Bunalım içinde olan züğürt açıkgöz, bu kez adına yollanan yüzbinlerce dolarlık havaleleri almaktan ve dolarları saymaktan bunalmaya başlamış.

Ve... Aradan üç ay geçmiş...

Ve... Allah için namuslu adammış ilân sahibi. Mukaddesatını paspas gibi çiğneyip geçmemiş. Kendisine para gönderen okuyuculara olan vaadini tutmuş. Aynı gazetede, aynı sütunda, çerçeve içinde taahhüdünü yerine getirmiş:

BENİM GİBİ YAPINIZ!..

Eeeehhhh... Biberli, salçalı dünya bu!... Kimisi biber yiyip ağzını acıtmasa, kimisi de salçaları yüzüne gözüne bulaştırmasa, kavanoz kalçalı dünyanın kalçalarını kim çimdikleyecek?

Ne demiş Balzac: Bu dünyada insanların yüzde 90'ı dangalak, yüzde 10'u üstün zekâlıdır. Tüm dangalaklar yalnız yüzde onlar için çalışır!...

DEVLET GENELEV İŞLETİRSE...

Bu hafta yine ilginç haberlerimiz tüm seksten yana. (Ne yapalım yâni? Herkes gider Mersin'e, biz gidelim tersine.. olur mu?...)

Filipin Hükûmeti aldığı bir kararla tüm genelevleri devletleştirmiş!

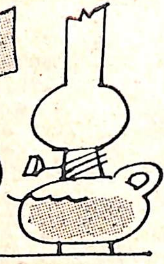
Pilipin başkenti Manillajs'daki genelevlerde çalışan 5.000'e yakın «Yerli Sermaye», hükûmet yetkililerini mektupla, telgrafla, telefonla ve fiilen öpücük yağmuruna tutmuş!...

Olmaz olmaz bu dünyada!... Her şey olur!...

Bazı devletler, bazı hükûmetler, taş yağmuruna, çürük yumurta yağmuruna tutulur... Bazı ülkelerde de... İşte böyle... Devlet ev işletmeye başlarsa.. öpücük yağmuruna tutulur yerli sermaye tarafından!...

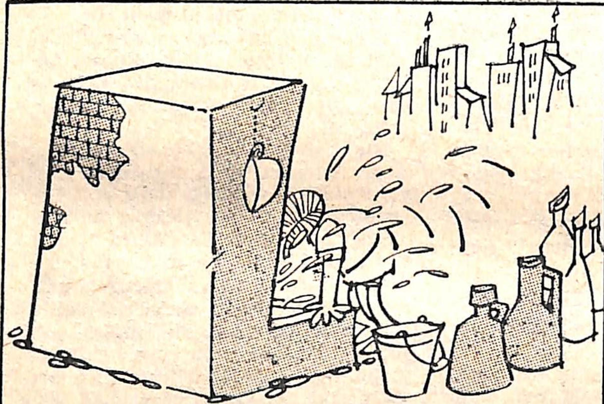
Selâhattin'in lâmbası

9

Yazan: Suavi Süalp
çizen: Semih Balcıoğlu

EĞER biri çıkar da çok iyi fıkra anlattığından dem vurursa inanmayın. İnansanız bile bilin ki karşınızdaki kişinin iyi fıkra anlatabilmesi tatlı dilli, zeki falan oluşundan değil de dinleyici yönünden şanslı olmasından ileri gelmektedir. Gerçekte dünyanın en zor işlerinden biri fıkra anlatmaktır.

Nâsır bakmış ki İsrail'le başedemiyecek, Mao'ya gidip şikâyet etmiş. «İsraillilerin elinden çektiğimi sormayın» demiş, «Anamdan emdiğim sütü burnumdan getiriyorlar. Aman bu işin bir çaresi...»

Mao sormuş:

«Kaç kişi bu İsrailliler?»

«İki milyon kadar.»

«Peki, ben bu işle uğraşırım» demiş Mao, «Sen yalnız hangi otelde kaldıklarını söyle.»

Bu fıkrayı bir toplantıda anlatmak talihsizliğinde bulundum. Daha «Nâsır bakmış ki...» diye başlarken biri sordu:

— Nâsır kim?

Buyurun bakalım... Soruyu cevaplandırıp Orta Doğu üstüne küçük bir konferans verdikten sonra bu arada buz kesilmiş olan fıkrayı yeniden ocağa koydum. Mao'nun sözü geçince bir kadın:

— Affedersiniz, dedi. Mao Afrika'nın başkenti değil mi? Yoksa yanılıyor muyum?

Ne denir?... «Hayır hanımefendi, Ay'a ilk ayak basan adamdır» mı? Böyle bir şey söylesem hemen inanıverecek gibi bir hali vardı kadının. Fıkra ziyan olmasın diye bu soruyu da cevapladım:

— Çin devlet başkanıdır, dedim sabırla. Fıkrayı baştan aldım. Bu kez kimse kesmedi.

— ... Mao da demiş ki, «Peki, ben uğraşırım bu işle. Sen hangi otelde kaldıklarını söyle.»

Bitirir bitirmez kahkahayı patlattım. Ne acıdır ki kimse eşlik etmedi bana. Az önceki kadın:

— Amma saçma, dedi. İki milyon kişi bir otele sığar mı?

— Bakın hanımefendi, diye açıklamaya başladım. Çin'in nüfusu yarım milyarı aşkındır. Bu yüzden...

— Anladım, dedi hanımefendi. Peki İsrailliler hangi otelde kalıyorlarmış?

Kadının saçlarını yolma isteğimi güç frenledim. İlk fıkramın yarattığı soğuk etkiyi silmek için bir ikincisine başladığımda kimse beni dinlemiyordu artık.

Dinleyicileri ilgisizlik ya da bilgisizlikle suçlayamazsınız bu gibi hallerde. Espriyi karşınızdakine göre seçmediğiniz için suç sizindir.

Fıkramın kanına giren hanımı bir beyle tanıştırdılar aynı gece:

— Bayan Muallâ...

— Oh ne âlâ, ne âlâ!... dedi tanıştırılan bey.

Bayan Muallâ'nın katıla katıla, gerdanını titrete titrete bir gülüşü vardı ki, görmeliydiniz.

Fıkra katillerinin çeşitli silâhları vardır. Anlatılan fıkrayı önceden bilmek, bu silâhların en klâsiği ve en korkuncudur.

Ukalâlığın bu türü ikiye ayrılır: Birincisi, sizin başladığınız fıkrayı ağzınızdan kapıp sonunu getirenler, ikincisi de «Öff, yine bu mu? Boşver canım, buzhane balığı gibi bayatladı artık. Bak bir tane ben anlatayım da...» diyerek ağzınızı açılmamak üzere kapatanlardır.

Kimisi açık saçık fıkralara bayılır. Kimisi de böyle fıkra anlatanlara toplum düşmanı gözüyle bakar. Bazıları düşündürücü esprilerden hoşlanır, bazısı da çabucak anlaşılan hazırloplarından. Karşınızda kaç kişi varsa o kadar da değişik zevk var demektir. Bütün bunları göz önünde bulundurmalısınız.

Bir de, fıkra anlatacağınız yer ve zaman önemlidir. Bir arkadaşım var, kafasında ayrı, cep defterinde ayrı yüzlerce fıkra taşır gittiği yerlere. Hastalık haline vardırmıştır bu işi.

— Havalar birden ısındı, derseniz yanılıp.

— Bak sana bir fıkra anlatayım, diye başlar... Çok ama çok sıcak bir gün üstünde koyu renk bir palto bulunan dazlak bir adam berbere girmiş... Berber sormuş, «Saç mı sakal mı efendim?» Kah kah kah...

Sıcaktan gülmek istemez canınız. Aldırmaz bile. Bir psikolog edasıyla:

— Senin canın sıkılıyor galiba, der. Bak sana can sıkıntısıyla ilgili bir fıkra...

Anlatır üşenmeden. Elinden kurtulmak için başınızın ağrıdığını söyleseniz, dayanır fıkrayı:

— Romatizması tutan bir kırkayak hem ağlayıp sızlanıyor, hem de «Benden daha talihsizi bulunamaz» diye söyleniyormuş. Bir zürafa geçiyormuş... Bakmış kırkayağa: «Haline şükret» demiş, «Benim de boğazım ağrıyor. Ya benim yerimde olsaydın?...»

Türkçe değil, fıkraca konuşur mübarek. İçine üç beş fıkra sokuşturmadan en küçük bir olayı bile anlatamaz. Evine hırsız girmiş, şikâyet için karakola gitmiş. O kadar çok fıkra anlatmış ki, komiser bizimkinin aklından şüpheye düşüp muayeneye sevketmiş. Olayı bana naklederken doktora anlattığı fıkraları da araya sıkıştırmayı unutmadı.

Anlatacağınız fıkranın sonunu baştan sezdirmemelisiniz. Yoksa en iyiniyetliler bile gülmez anlattığınıza. İyi niyetliler? Heyhat! Fıkra anlatmaya başlarken, karşınızdakilerin dostunuz olduğunu unutun. Hepsi; açığınızı arayan, küçük bir fırsatta canınıza okumaya, fıkraya değil sizin düşeceğiniz duruma gülmeye hazırlanan can düşmanlarınızdır artık. Büyük bir cesaret işidir fıkra anlatmak. Bazılarınınsa cesaretten başka sermayeleri yoktur. Bu daha da acıklıdır. En komik cesurlar işte böyleleri arasından çıkar.

Fıkranın güzel oluşu kadar, dinleyicilerin anlayışı kadar fıkranın anlatılış biçimi de önemlidir. Çok bilinen bir fıkrayı tekrarlamadan geçemiyeceğim:

Bir kazazede ıssız bir adaya çıkar. Bakar ki kendinden önce aynı adaya düşmüş üç talihsiz daha var. Çabucak ısınır onlara. Yalnız anlayamadığı bir şey vardır. Zaman zaman içlerinden biri bir numara söylemekte, ötekiler de kahkahalarla gülmektedirler. Sorar, anlatırlar: «Biz fıkra anlatmasını ve dinlemesini çok severiz. Fakat yıllardır bu adada olduğumuz için bildiğimiz fıkraları tekrarlaya tekrarlaya ezberledik. Zaman kazanmak için hepsini numaraladık. Birimiz bir numara söyleyince o numaranın karşılığı olan fıkrayı hatırlayıp gülüyoruz.» Aylar geçer, yeni gelen kazazede de ezberler fıkraları. Bir akşam yemekten sonra oturulurken, «Onyedi» der. Kimse gülmeyince şaşırır. «Yüzsekseniki» der. Yine kimse gülmez. En komik, en bomba fıkranın numarasını patlatır. Kahkaha şöyle dursun, en küçük bir gülümseme bile yoktur. Yalnızca içlerinden biri «Pes doğrusu!» der, «Güzelim fıkrayı ne hale soktu. Böyle de fıkra anlatılmaz ki canım!»

Evet evet, en iyisi, bu işi başkalarına bırakmaktır. «Söz gümüşse, sükût altındır» demiş atalarımız. Anlatılanlara gülmek varken ne diye gülünç olup çıkarsınız?

Sulhi DÖLEK

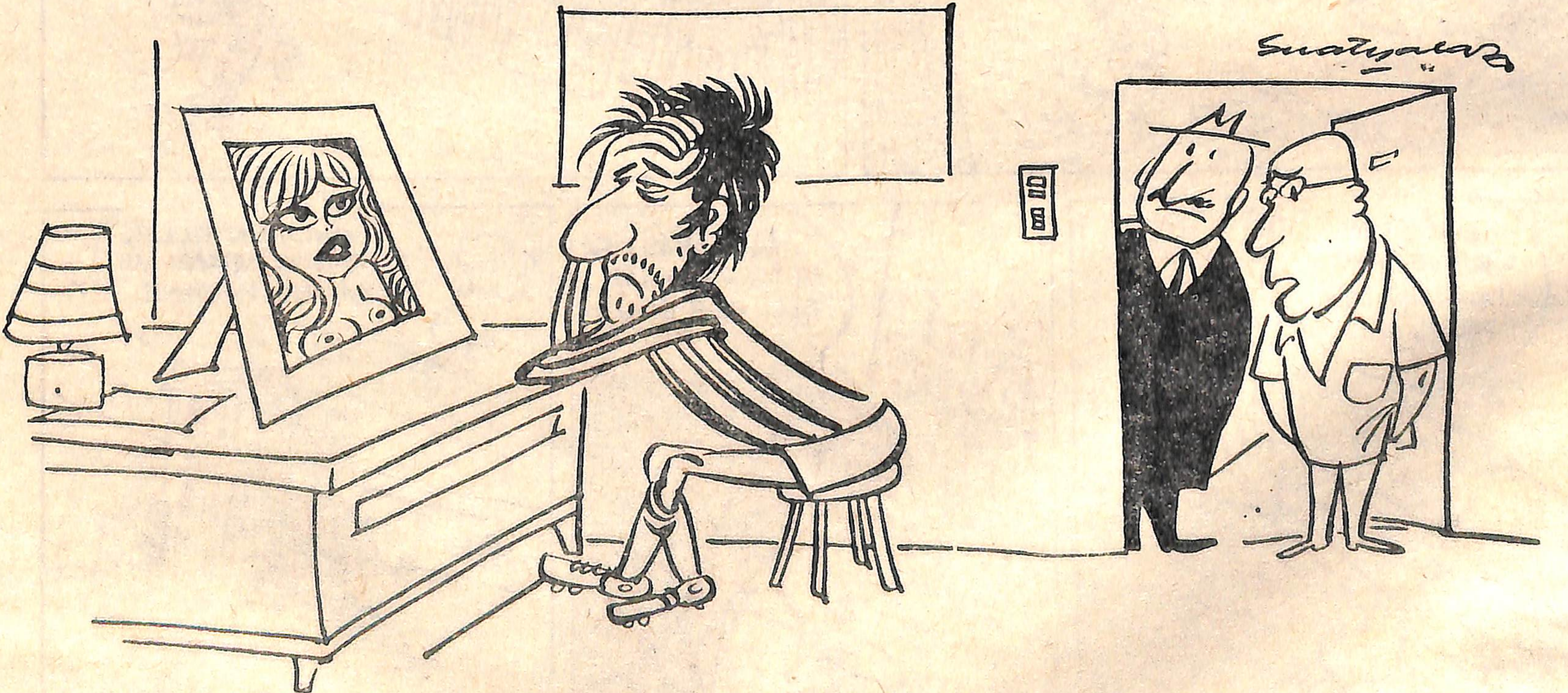
KOLTUK

Nereye gittiysek alkış ve koltuk bulduk
Sinek avladık bir zaman, oturduk durduk.
Tutkal mı var sende behey mübarek?
Oturan bir daha kalkmıyor, ille de koltuk.

EVDE KALMIŞ ERKEK BİR DOSTA DÖRTLÜK

El düzüne, sen tersine çark kurarsın,
«Kadınla erkek arası» fark kurarsın.
Kızlar çıksın koca aramaya, bekle
O zaman sen kalkar ev-bark kurarsın.

H. Zekâi YİĞİTLER

— İşimiz zor reis bey!.. Bizim santrfor, sevgilisinin çalımından bir türlü kurtulamıyor!..

Bilgi Yarışması

BURHAN ESEN

SÜLEYMAN DEMİREL

BAYLAR, bayanlar.. İlericiyim diye yerinde sayanlar. Sağcılar, solcular, orta yolcular. Para dilenenler, para için «direnen» ler. Bilgi yarışmamıza başlıyoruz. Sesinizi kısıp, radyonuzun düğmesini açınız.

Alkışlarınız arasında yarışmacımız Demirel huzurlarınızda. Sayın Demirel, mikrofona yaklaşınız lûtfen...

— Benim ve de partimin sesini mikrofonlar stüdyodan dışarıya çıkarmazlar. Ondan ötürü ha uzak durmuşum, ha yaklaşmışım.. farketmez!..

— Size öyle geliyor, efendim. Önce biraz sohbet edelim. Evli misiniz bay Süleyman?..

— Hem de iki tane... Biri Isparta'da, öteki Ankara'da olmak üzere iki küçük evim var!...

— Çok şakacısınız sayın Demirel. Şimdi hücreye giriniz de sorulara geçelim. Girdiniz değil mi?...

— Girdim...

— Dışarıya çıkmayın, lûtfen.

— Hücrede ne sandık, ne de oy pusulası var!...

— Biz burada seçim değil, bilgi yarışması yapıyoruz... Girin lûtfen hücreye...

— Tamam... Girdim...

— Hazır mısınız?

— Ne zaman hazır olmadık ki... Biz her an seçime hazır ve nâzırız. Pilâvdan kaçanın kaşığı kırılsın.

— Özür dilerim efendim. Beş on dakika için seçimi unutunuz. Şu anda seçimde değil, yarışmadasınız. Soruyu iyice dinleyip, iki saniyede cevaplandırınız: Muhtariyet ne demektir?...

— Köyün en büyük mülkiye âmirine muhtar denir. Elinde kocaman mühür vardır. Önüne gelenin hüsnühal mazbatasına basıverir.

— Maalesef yanlış. Bilemediniz. On fena puan veriyorum. Sıra geldi ikinci soruya: Anayasa nedir?...

— 27 Mayıstan sonra yayınlanan küçük bir kitap...

— İyi düşünün bay Demirel, bir saniyeniz kaldı...

— Yüksek makamların kapısının önüne konulan levha...

— Olmadı efendim, bilemediniz. Şimdi moral hocanız sizinle konuşacak...

— Bendeniz moral hocası Altan Kabakulak. Soruları anlıyorsunuz değil mi?...

— Anlaşılıyor.

— O halde doğru cevaplayabilirdiniz... Bu işe devam edelim mi.. yoksa burada bitsin mi?...

— Öteki sorular kılçıklı değilse devamda mahzur yok...

Spiker yarışmacıyı tekrar hücreye sokmuştu:

— On puanlık üçüncü ve son soru geliyor. Lûtfen dikkatle dinleyin ve iki saniye içinde cevaplayın: Direnme ne demektir?...

— İşçiler yövmiyelerini az görüp de işi bırakırlarsa grev yapmış olurlar. Personel Kanunundaki sınıf tüzüğünü beğenmeyen memur aynı şeyi yaparsa, adına «direnme» denilir.

— Bravooo bay Demirel, cevabınız doğruydu. Size armağan olarak dört yıllık iktidar koltuğu ile, bir saç fırçası hediye ediyoruz. Güle güle kullanın...

SIRA, YARIŞMACI İNÖNÜ'DE

SAYIN konuklarımız ve değerli dinleyicilerimiz. Radyosunun başında bulunanlar ve de o sihirli kutunun karşısında mışıl mışıl uyuyanlar!... Sıra geldi ikinci yarışmacı İnönü'ye... Bay İnönü hazır mısınız?...

— Elbette hazırım. 1950 yılından beri her dakika alesta bekliyorum. Gece yarısı kapının zili, sabaha karşı telefonun zımbırtısı çalıverince yüreğim «Hop» ediveriyor.

— Hah... diyorum, nihayet ayakları suya erdi. Bu işin Paşasız yürüyemiyeceğini nihayet anladılar!...

— Demek, yarışmaya çıkacağınız bu anı heyecanla beklediniz?...

— Yarışma değil, iktidara oturma dâvetiyesiydi beklediğim!...

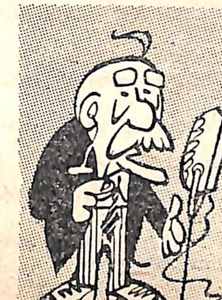
— Değerli dinleyiciler, yarışmacımıza en kısa zamanda arzusuna kavuşması temennilerimizi bildirirken, hücreye girmesini rica edeceğiz.

— Giremem. İşin içine ne zaman hücre, sandık girse, yenik çıkıyorum. Uğur getirmiyor.

— Bu sefer öyle olmaz inşallah. Soruya başlıyorum: İktisadi buhran ne demektir?

— Biz muhalefete geçtiğimiz zaman vardır. İktidarda bulunduğum süre içinde, izine rastlayamamışımdır...

— Doğru... On puan yazıyorum. İkinci soruya geçmeden önce moral hocanız konuşacak.

— Evet.. bendeniz moral hocası. Yarışmaya devam edecek misiniz?...

— Elbette... Bir işi yarıda bıraktığım görülmüş müdür?...

— Peki efendim, öyleyse. İkinci soru geliyor: Seçim ne demektir?...

— Geçim darlığı konusundaki görüşlerimi çeşitli vesilelerle belirtmişimdir: Şöyle ki...

— Sorunun cevabı bekleniyor efendim...

— Yurt sorunlarına gelince... Bunlar ortanın soluna gelinmesi, iktidarın benim koluma girmesiyle halledilir...

— Seçim, efendim seçim?...

— Kıymetli dinleyicilerimiz, spikerimiz baygınlık geçirmekte olduğundan yarışmamızı burada kesiyoruz. Hoşça kalınız...

BÖLÜKBAŞI, SORULARA MANZUM CEVAPLAR VERDİ.

VE nihayet değerli dinleyiciler, sayın konuklarımız.. bilgi yarışmamızda Bölükbaşı'yı takdim ediyoruz. Buyrun Bölükbaşı... İki sürahi Taşdelen suyu ile teyp emrinize hazır. Yarışmadan önce dinleyicilerimize ve konuklarımıza bir şeyler söylemek ister misiniz?...

— Hayır... Tek kelime konuşmayacağım. Ziraaa ağzımı açtığım takdirdeee İnönü'den başlayıp Demirel'e dek ne kadar siyasî erkân var ise tümünü eleştirmem gerekiyo. Politikayı özzüm gibi erkek olanlar yapabilir. Tek kelime konuşmadan mikrofonu bırakıyorum...

Duyduğunuz gibi, esasen konuşmayı pek sevmeyen Bölükbaşı, konuşmadı. İştahını yarışmaya saklıyor olmalı.

İlk soruya geçiyoruz sayın Bölükbaşı: Yassıada neresidir?...

— Yassıada'nın nerede bulunduğunu suyun başındakiler daha iyi bilirler. Yassıada için yaptığım şarkının güftesini okuyorum:

— Devri iktidar geldi de oraya yaslandı,
Korkudan konuşmadım, şu dillerim paslandı,
İhtilâl öncesinde, sonra da Bölükbaşı
Kükreyen bir aslandı, aslan oğlu aslandı!..

— Jüri, şarkınızın güftesini soruya cevap olarak kabul etti. Hep birlikte alkışlıyoruz Bölükbaşı'yı...

İkinci sorumuz şu: Parti ne demektir?

— Partiyi ben konuşma sporunun stadı olarak kabul ediyorum. Partiler bulunmasaydı bizim gibi erbabı-çeneler nerede deşarj olurlardı? Sorunun cevabını, izin verirseniz, bestelediğim şarkı ile vereyim:

Eğer parti olmasaydı
Konuşamam, konuşamam.
Sevgilim el etmeseydi
Buluşamam, buluşamam.
Gelse de yaşım altmışa
Aşksız yaşayamam, hâşâ...
Siyasetin minderinde,
Bölükbaş güreşir başa...

— İkinci soruya verilen cevabı da jüri olumlu karşıladı sayın Bölükbaşı. Şimdi soru üç: «İktidara geçip, Başbakan olmak ister misiniz?»

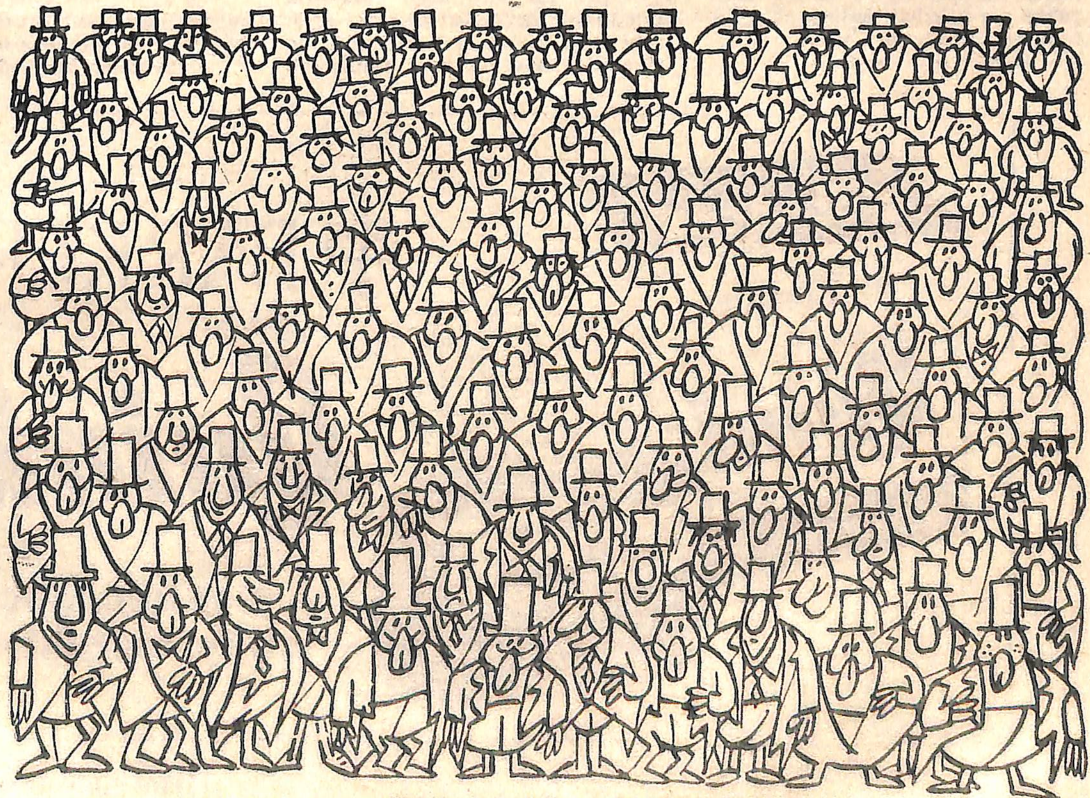
— Politika hayatında ne Menderes'ten, ne de İnönü'den tınmadım. Beni korkutan iktidardı. Koltuktan öcü görmüş gibi korkarım. Maazallah bir gün:

— Geç otur şuraya, memleketi idare et! deyiverdiler mi hapı yuttuğumun resmidir. Nasıl korkmaz, titremezsin? Lâf bitecek, icraat başlayacak! Nutuk yerine, temel atacak Bölükbaşı, olur şey mi bu?... İktidara geçmek gibi siyasî trafik kazasını hesaplayarak bir gazel besteledim. Okuyayım da dinleyin:

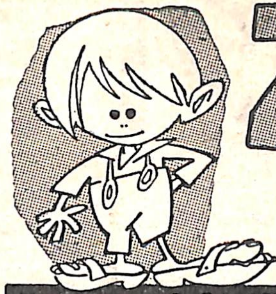
Derler ise haydi çık Bölükbaşı ortaya
Sen iktidar başı ol, eller gitsinler Ay'a.
İşte o zaman güler halime benim Moskof:
Yandıım, perişaaan oldum. Medeeet, ey
Allahım, off!

Kıymetli konuklar, değerli misafirler, bilgi yarışmamız burada son buluyor. Bölükbaşı'ya armağan olarak bir pehlivan kısbeti ile iki teneke Hünkâr suyu hediye ediyoruz. Hemen alıp, güle güle kullansınlar.

BULAN KAZANIYOR — No. 8 —

«— Bu kalabalık ne bekliyor?»

Zıkkımın Kökü

MUZAFFER İZGÜ

— 35 —

— Oldu işde usta!
— Vardın?
— Vardık...
— Sona?
— Sona, bi avrada sordum, gapıya çağırdılar, boynuma sarıldı.
— Şu tası doldur gene... He, boynuna sarıldı?
— Gapıyı kilitledik.
— Sıkı?
— Çok sıkı.
— Sona?
— Sonası can sağlığı.
— Eyicene dadını çıkaraydın?
— Çıkardım.
— Bu avrat bu akşam ne yapar biliyon mu?
— N'apar?
— Herifine sırtını döner yatar namussuzum.
— Zaten her gece dönüp yatıyormuş.
— Öyleyse bu gece ayrı yataklarda yatarlar.
— Ya ayı sokulmak isterse?
— Avrat yok deyince, alacak erkeğin alnını garışlarım ben.
— Amma adam ayıysa?
— Eyi ya, ayıyı gandırmak golay olur... Garnım ağrıyor, guluncum tutmuyor vesselâm vesselâm... Heye lan, ayı dedin de aklıma geldi, şöyle bi ufak ayı bulsak da şu benim sırtı bi çiynetsek, gaç senedir çiynetmedim...

O günden sonra bir daha buluştuk Raziye'yle. Söz verdiğim gün saat ikide gittim. Beşte evden çıkarken üç saatin nasıl geçtiğini ne o bildi, ne de ben... Üstelik bana bir de hediye verdi, öğrenci hediyesi, çizgili bir kravat:

— Okula giderken dakan, dedi.

Bilmem alay olsun diye vermişti, bilmem ciddî. Kravatı ustaya gösterdiğimde:

— Lan vallaha anladım, bu avrat çok iştahlı, dedi.
— Nerden anladın usda?
— Gıravatın renginden oğlum.

Kırmızıydı kravat, çizgileri daha koyu kırmızıydı.

— Lan yanıyor be bu avrat senin için...
— Ee, n'apim usda?
— Yapacağını yapıyon. Amma sen bi gaybol get, bu avrat gahrından ölür mü ölür...
— Ölmez usda...
— Ölür ölür...

İki gün sonra garson Fehmi içeriye seslendi:

— Kemal, dedi seni bi avrat soruyor.

Yüreğim hırp etti. Acaba kocası haber mi aldı? Oysa ki biz, Raziye'yle yarın sabah buluşacaktık. Elimi önlüğe silerken, usta:

— O mu? diye sordu.
— Bilmem ki, dedim.
— Eğer oysa, bi de ben bakiym.
— Bak!

Usta benden evvel çıktı dışarıya:

— Sarı vallaha, dedi.
— O, dedim, Raziye bu işde.
— Fidan gibiymiş.
— Heye...
— Gonuş gel hele, ne diyecekmiş?

Üzüntüsü gözlerinden okunuyordu Raziye'nin.

— Hayrola? dedim.
— Dümbük götürüyor beni, dedi.
— Nereye?
— .... e, memleketine.
— Niye?
— Mal bölüşmeye.
— Ulan hambal gısmının bölüşecek malı mı olurmuş?
— Ne biliym? Belli ki yalan, malı bölüşür gene gelirik, diyor.
— Getirmez.
— Heye!... Amma içime gurt girdi. Evvelki akşam o şaşı Fadik, Fadik deel fallık (kahpe) ya, işde o gulağına bi şeyler fısıldadı gapıda.
— O seni çağıran avrat mı, soğan alan?
— Heye... Gördü senin gibi bi delânnıyı goynuma alıyorum, çatladı hasedinden çatır çatır. Gahbenin gocası aslan gibi oysa ki gardaşım olsun. Amma avrat haset, n'apacan...

Hiç konuşamadım, sustum kaldım, durdum kaldım. Neden sonra Raziye:

— N'apacıyk Kemal? dedi.
— Heç, dedim, bilmem ki.
— Ben ölürüm gedersem.
— Ben de...
— Ee, bi hal yol düşünsek ya!
— Ne düşünecen ki, nikâhlısın.
— Lan nikâh Allah işi deel ya, yok dedin mi, yok olur biter.
— Amma hökümet öyle demez.
— Ne garışırmış hökümet benim bilmem neyime?
— Garışır... Sen desen ki, ben babamın evinde galayım, sen get bölüş gel desen olmaz mı?
— Deli mi herif, beni buralarda yapayalnız bırakıp getsin? Ne diyorum sana, zaten mal bölüşmek de manita (yalan) diyorum. Götürecek beni oraya, dıkacak evin içine, ondan sona gendi geri buraya.

Pofladım...

— Söylesene Kemal, ne halt edeciyk şindi?

Ne söyleyeceğimi bilemiyordum. Bir tarafta ekmek parası, öbür tarafta istikbal ve bir tarafta da bir kadın... Boşan desen, boşandıramazsın, evleneyim desen evlenemezsin, çek git desen salamazsın... O kadar zor ki yaşamın yokuşları!... Yok ki vitesi, taksın da kurtulsun insanoğlu! Ah şu para, her şeyin sonu para... Mübarek, otomatik vites, kendi kendine takar yokuşlarda, ne gaz ister, ne vites, ne de debriyaj...

Yutkunup:

— Çaresizim, dedim.

Gözlerinden tane tane dökmeye başladı Raziye:

— Heç olur mu? dedi.

O sırada veledin biri yaklaşıp:

— Niye ağlıyon abla? demesin mi?
— Get lan işine, dedim.

Piç kurusu, nerden öğrenmiş kimbilir, sırıtarak:

— Ağlarsa anam ağlar, gerisi yalan ağlar, demesin mi?
— Ulan senin de, anayın da...

Daha vurmadan horozlandı:

— Ne vuruyon lan? diye. Gösderrim, demeyi de ihmal etmeyip çekti gitti.
— Ağlama! dedim Raziye'ye.
— Gülüyüm mü ya?... Gaçamaz mıyık?
— Nereye?
— Nereye olursa... Angara'ya, İsdanbıl'a... Heç bulamazlar bizi.
— Elleriynen gomuş gibi bulurlar.
— Bi iş dutan sen, ben de çalışırım fabrikada, şurda burda, kim bilir, kim tanır bizi?
— Vazgeç bu gafalardan!

Durdu, biraz sonra:

— Deyim mi ben bişey, dedi, sen beni heç mi heç sevmiyon. Sevsen, guş olun uçurun beni!
— A gızım, ben gendimi uçuramamışım, seni nasıl uçuriym, hem de böyle kolsuz kanatsız bi vaziyette?
— Son sözün bu mu?
— Demedim ki bi şey.
— Dedin dedin... O filimdeki oğlan olsaydı, nasıl gurtarırdı sevgilisini?
— Bizimki filim deel ki.

Kimseye aldırmadan elimi tuttu:

— Kemal, dedi, ciğerim Kemal, ölürüm vallaha oralarda ben, verem olurum.

Kendimi düşünüyordum. Ya ben, ben ne olurum sen gidince? En büyük dalım Raziye, bir de o dal koptu muydu, Adana zindan gayri bana... Hiçbir şey avutamazdı beni.

— Ne zaman gidiyorsunuz? diye sordum.
— Yarın gece, trenle, dedi.

Gözlerim doldu, ellerim titremeye, dudaklarımın ucu oynamaya başladı:

— Get, dedim birdenbire, get!
— Gidim mi?
— Get!

Yapıştı elime sıkı sıkı:

— Kemal! dedi.
— N'apsın Kemal? Gözü kör olsun yokluğun.
— Bi daha buluşak.
— Buluşak!
— Nerde?
— Yarın saat onda gel buraya.
— Kemal, gurban Kemal, yarına gadar bi çare düşün, atma beni ayının eline!

Konuşamadım, hiçbir şey söyleyemedim, gözüne bile bakamadım. Bulaşıklarıma döndüm... Bulaşıklar, pis bulaşıklar, insan artıkları, nefret ediyorum sizlerden, nefret!...

— Usda, dedim, ben gediyorum.
— Dur hele lan, nerye? dedi.
— Heç işde, gediyorum.
— N'oldu?
— Gidiyor...
— Kim?
— Bizimki...
— Lan çok zarplıymış vallaha be!
— Zarplı usda, zarplı ama, gediyor işde...
— Lan o dudaklar ne be? Ayaklar da baboş baboş galın... Yazık etmişin vallaha almamışın gızı. Lan bu kız geyinse guşansa vali avradı olur be. Valiyi de bırak, umum müfettiş avradı olur be! Gısrak boynu gibi boynu var namussuzum.
— Deşme yaramı usda!
— Nereye gediyorlarmış?
— Oğlanın memleketine, ... e!
— Niye?
— Mal bölüşeceklermiş.
— Eyi ya, avrat yedirir sana o parayı!
— Yalan, herif manitadan götürüyor, öğrenmiş bizim dalgamızı, götürecek gızı, bi daha getirmiyecek.
— Ee, avrat getmem de getmem desin!
— Nasıl desin?
— Getmem desin o gadar.
— Döver...
— Dövsün!
— Sürüye sürüye götürür.
— Yok lan, dinime habibime götüremez, hele bi ayak diretsin. N'apacak o zaman herif, mecbur olacak galmıya, böyle fanos gibi avradı bırakıp gedecek deel ya. Boşuyamaz da, neden dersen talih insanın yüzüne bi kez güler. Boşasa, böyle bi lokumu nerden bulur bi daha?

Aklıma yatar gibi oldu bu fikir:

— Görmüş mü o herif heç rüyasında böyle vücut? dedim.

(Devamı var)

Parker Quink
Parker
SUPER
Quink
SOLV-X İH.
PARKER
SUPER Quink
PARKER
SUPER
Quink
Her kalem için
en iyi mürekkep
B
(İlâncılık : 8921 — 132)

AKBABA
Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası
SAHİBİ :
Ergin Ortaç
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası
Fiyatı : 125 kuruştur.

— Kızınca öyle sevimli oluyorsun ki!..

MİLLETLER GÜLÜYOR

Öfke

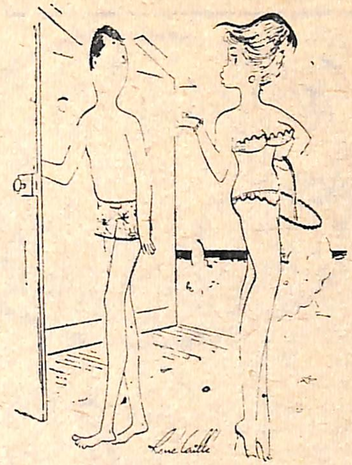
Karısıyla şiddetli bir kavgadan sonra sokak kapısını hırsla çarparak evden çıktı, gitti. Çıkarken kapıyı öyle hızlı kapamıştı ki, antrede asılı duran tablo bile sarsıntıdan yere düşmüştü.

Adamda gidiş, o gidiş. Tam sekiz yıl evine uğramadı. Fakat sonunda döndü. Karısı önce hayretle baktı, sonra sâkin bir sesle sordu:

— Neredeydin?

— Sokakta, dedi kocası.

— İyi. Öyleyse şu yerdeki tabloyu eski yerine as ve bir daha da kapıyı öyle hızlı kapatma!

— Ne duruyorsunuz, girsenize kabineye...

— Önce siz buyurun!..

Neyse

Köpeğin motosiklet kullanıp, sahibinin arkada keyif çattığını gören trafik polisi düdüğünü çaldı, aracı durdurdu:

— Bu ne demek oluyor, diye bağırdı. Yanılmıyorsam motorunuzu bir köpeğe sürdürüyorsunuz.

— Evet, dedi arkada oturan. Benim ehliyetim yok da...

— Anladık kardeşim, diye bir daha bağırdı polis. Peki köpeğin tasması nerde?

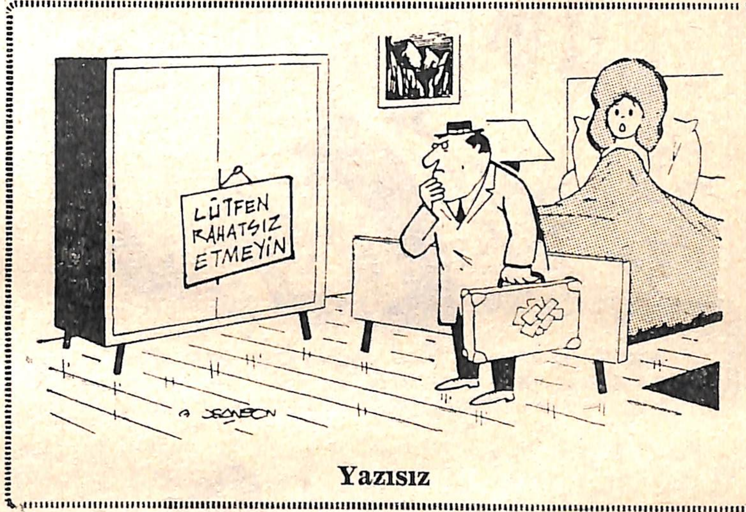
Sebep

Kocasını onüç kurşunla öldüren kadına yargıç sordu:

— Tam onüç kurşun sıkmışsınız. Bu ise aklı başında bir kimsenin yapacağı iş değil. Maktul, sizi tahrik edecek bir şey mi söylemişti?

Araya giren savunma avukatı:

— Söyleyip söylemediğini ne bilsin, dedi. Müvekkilimin kulakları anadan doğma sağırdır.

Yazısız

İleriyi gören

Falcı kadın, önündeki yuvarlak kristalden gözlerini ayırarak, karşısında oturan genç müşteri kadının suratına okkalı bir tokat atınca:

— Ne yapıyorsunuz? diye yerinden fırladı beriki.

— Hiç, dedi falcı, kristalde gördüklerime göre, gelecekte kocamı baştan çıkarmanızın hıncını alıyorum!

Mesele

İki İskoçyalı tatil gezisine çıkmaya karar vermişlerdi. Biri:

— Amerika'ya gidelim, dedi.

— Olmaz, dedi arkadaşı. Dolarımız yok.

— Öyleyse İtalya'ya gidelim.

— O da olmaz, liretimiz yok.

— Canım, Fransa'ya gideriz biz de...

— O da olmaz. Frankımız yok.

— Galiba en iyisi yine burada kalmak.

— Evet ama, bizim parayı kimden alacağız?

Deneme

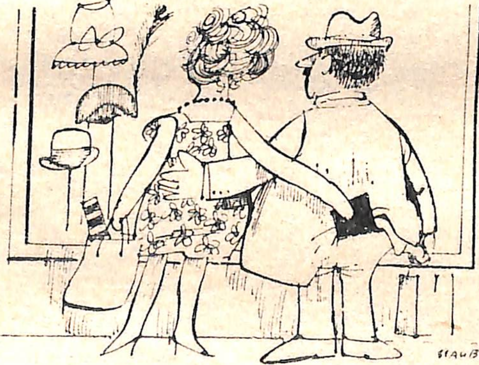
Dükkânın önünde duran çocuğa sordu:

— Ne istiyorsun?

— Hiç, diye cevap verdi çocuk.

— Sokulduğuna bakılırsa, portakalları çalmak için plân kuruyor olmalısın.

— Hayır. İlk defa çalmamayı deniyorum.

Yazısız

Haydi Medor

Diş fırçasına ip bağlayıp hastanenin bahçesine çıkan deli:

— Haydi Medor, benim cici köpeğim, gel seninle biraz gezelim, derken bu sözleri duyan doktor sordu:

— Ne yapıyorsun? İp bağlayarak çektiğin bu şey nedir?

— Ne olacak, diş fırçası...

Deliden, akıllıca bir cevap alan doktor uzaklaşırken ipin ucundaki diş fırçasına eğilen deli:

— Haydi Medor, diye fısıldadı. Benim cici köpeğim... Doktoru atlattık yürü gidelim!

Yazısız

Sıkılganlık

Sandalet ile karşılaşan kışlık ayakkabı:

— Ooo, dedi ayıplamış bir tavırla, böylesine dekolte sokağa nasıl çıkabiliyorsunuz?

İş

Bir İngiliz hapishanesinde bir mahkûm, cellâda:

— Böyle bir mesleğe girdiğiniz için utanmıyor musunuz? diye sordu.

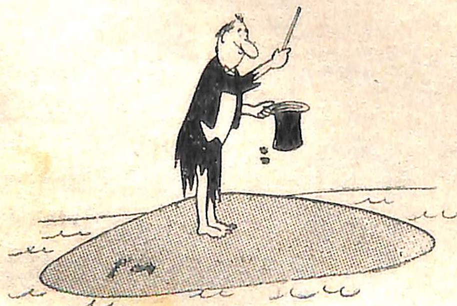
Cellât omuzlarını kaldırarak:

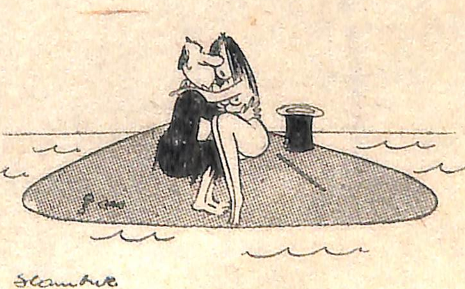
— Herkesin yaşaması lâzım, dedi.

Öğüt

Gelin olan genç kızına, anne son öğüdünü veriyordu:

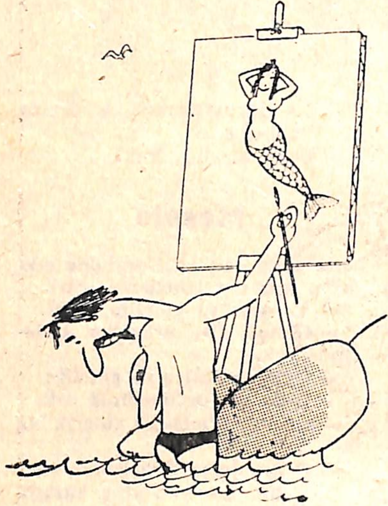
— Bilhassa, dedi, kocanla hiç münakaşa etme. Haklı çıkmak istiyorsan, ağla!

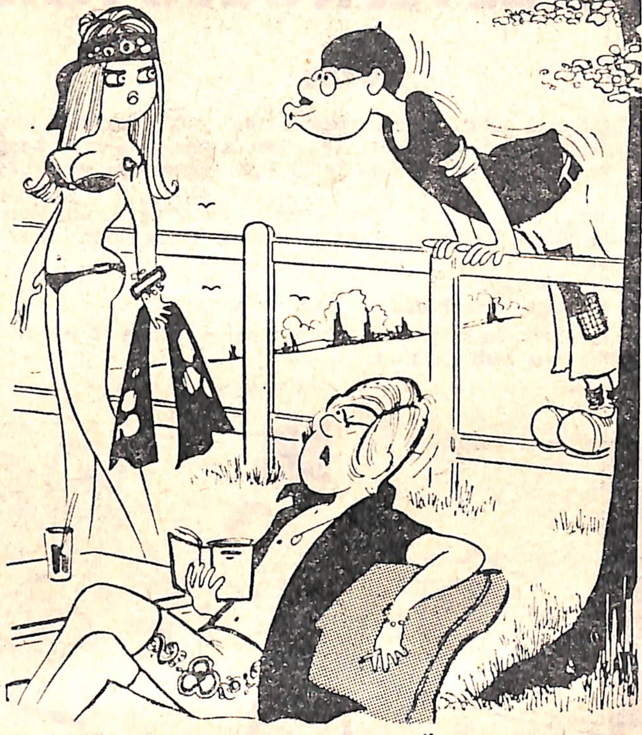

Yazısız

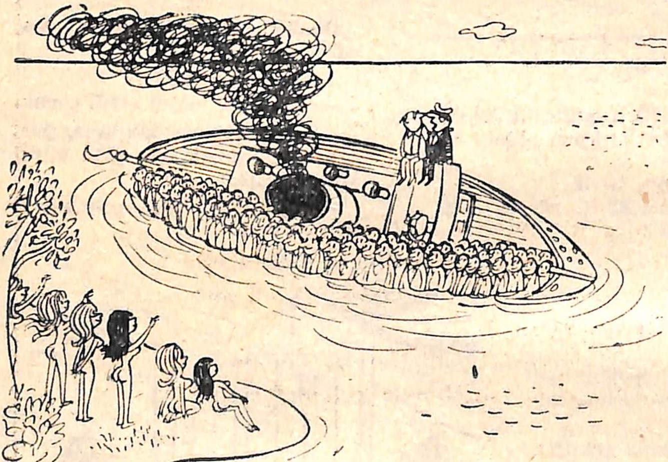
Dünya Karikatürleri

YAZISIZ

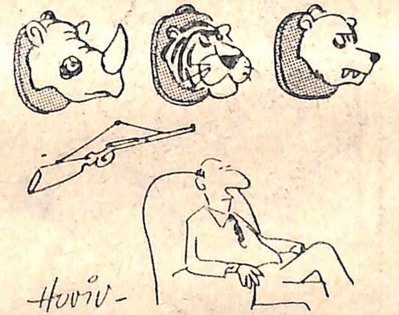
— OOOF . SIKTI ARTIK ... ŞUNU ÖPÜVER DE BAŞIMIZDAN GİTSİN !..

— BEN SİZE BU ADA TEKİN DEĞİLDİR DEMEDİM Mİ KAPTAN ?..

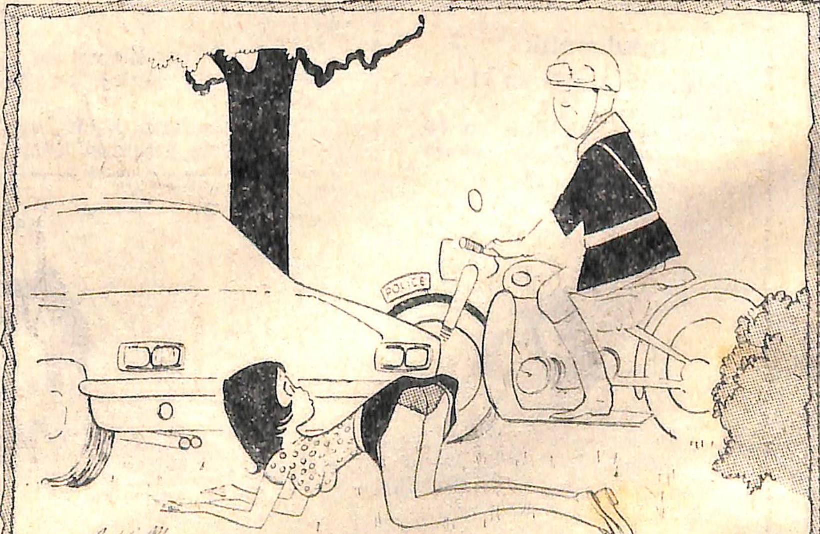
YAZISIZ

YAZISIZ

— SIKILIYORSAN SENDE BENİM GİBİ YAP... KENDİNİ BİR KELEBEK FARZET !..

— LÜTFEN BİRDE SİZ BAKAR MISINIZ MEMUR BEY ?..
— TABİİ ... MEMNUNİYETLE !..

iyi ki sabo çıktı

BUNCA ÜZÜNTÜM BOŞUNAYMIŞ MEĞER

Hepsini bir kenara bıraktım, Sabo kullanıyorum.
Oksijenli sabun tozu olan Sabo sayesinde çamaşırlarım, hem sakız gibi gıcır gıcır hem daha uzun ömürlü oluyor.
Çamaşır makinem de yıpranmıyor.
Eldiven kullanmıyorum, çünkü Sabo ellerimi bozmuyor.
Bulaşıklarda da Sabo'yu gönül rahatlığıyla kullanıyorum.
Artık sağlığımız için zerre kadar endişem kalmadı.

TEMİZLENDİ DEMEYİN SABO İLE DENEYİN
SABO EN TEMİZ ÇAMAŞIRDA BİLE ÇIKARACAK KİR BULUR

 KOMİLİ YAĞ, SABUN, GLİSERİN SAN. ve TİC. A.Ş. MAMULÜDÜR

(Ankara Reklâm : 763 — 133)

Akbaba

BULAN 8 KAZANIYOR

